

Szerkesztőség

Arad, Acsév-palota,

Kiadóhivatal:

Bulv. Regele Ferdinand 29

(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgönyeim: Közlöny, Arad.

Telefonszám

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Egyes szám ára 2 lel, vasárnap
3 lel. Buourestiben 50 banival
több.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELOFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre ... 480 Lel.

Fél évre ... 240 Lel.

Negyed évre ... 120 Lel.

Havonta ... 40 Lel.

Művelésdíj szabás szerint

Felolós szerkesztő:

Károly József.

Cons. I. NICHIN.

Felszabaduló házak

Bucurestiben ismét rendelet készül. Arról érkezik hír, hogy a háztulajdonosok Románia területén visszanyerik tulajdonjoguk felett a szabad rendelkezési jogot. A rendelet fontosságát és mindazokat a változásokat, amik a végrehajtás nyomában támadni fognak, fejtegetni feleslegesnek látszik. Annyi tény, hogy a háború kezdete óta, — közel tíz esztendeje már — a háztulajdonosok nem diszponálhattak ingatlanuk felett. Ez az ingatlan vagyont jelentett, tőkét, amely gyümölcsözötlenül hevert. A háztulajdonos el volt zárva annak a lehetőségétől, hogy ingatlanát teljes használat alá vegye. A régi angol mondás, amely úgy hangzik, hogy „my house is my castle” — a változott viszonyok következtében átalakult. A háztulajdonosoknak volt ugyan háza, de ez nem lehetett ugyanakkor a vára is. Majdnem ellenkezőleg áll a dolog: a ház, amely a tulajdonos kizárólagos birtokát jelentette, rendszerint másnak a vára volt... Ha a háztulajdonos ingatlanáról még a legutóbbi időkben is szó került, erről a vagyontól meg lehetett állapítani, hogy mellette meg gazdagodhatott a lakó, de elszegényedett sok esetben a háztulajdonos, aki még ma is békeszámokban, de rosszabb valutában kapja a lakásbérletet, viszont egy-egy lépés vagyontól megfosztotta a lakójának. A háborús lakás-intézkedések a kisexisztenciákat, a kispolgárokat akarta megvédeni a háztulajdonosokkal szemben és igen gyakran az történt, hogy ezt a védelmet olyanok élvezték, akik fenékiig üritették a háborús konjunktúra serlegét.

A Bucurestiben most törvénybe alakuló rendelkezés, amely Florescu igazságügyminiszteriumának kezdeményezésére készül, kimondja, hogy az új javaslat csak a katonáknak és a köztisztviselőknek biztosít majd bizonyos előnyöket. Az összes többi kérdésben, úgy a kislakásokra, mint a nagylakásokra és üzlethelyiségekre vonatkozóan a kormány visszaadja a háztulajdonosoknak a szabad rendelkezési jogot. A rendelet tálán a legközelebbi időben valóság-

gá válik és már jóelőre kétfős igazalom előzi meg a végrehajtását. Világos, hogy ebben az esetben a lakó lesz először izgatott, hogy mi történik vele és a háztulajdonos rendelkezésére bocsátott joggal, másrészt a háztulajdonos végre abba a régvárt helyzetbe kerül, hogy a háza ismét a vára lesz. A rendelet törvényes végrehajtása idejére már ma fontosnak tartanók, ha a háztulajdonosok szövetsége egységes megállapodásra jutna ebben a tekintetben, hogy a törvényben biztosított joggal nem fog visszaadni egy háztulajdonos sem. Azt értjük ezalatt, hogy a rendeletet a lehető legmegtámasztóbb alapon hajtsák végre, nem is egyszerűen, hanem fokozatosan, lehetőleg kímélve és respektálva a lakók érdekeit, szociális helyzetét és jövedelmi bázisát.

Amennyire fontos rendelkezés lesz ez a háztulajdonosok számára, annyira érdekük ugyanakkor a végrehajtás praktikus, okos és konszolidált beosztása. Mérhetlen kárt, családok boldogságát, jövőjét és egzisztenciáját jelentő cselekvések egész sorozata következne be, ha a háztulajdonosokat nem a legtisztább, humanus jóakarat vezetné. Máról holnapra nem lehet olyan mulasztásokat helyrehozni, amelyeket tíz esztendő számlájára kell írni. Fejtelenség és kavargás járna a rendelkezés nyomában, ha nem úgy fognák fel ahogyan jónak és követeli: a humanitás és az emberiség jegyében. Élő valóság lehet az angol mondás anélkül is, hogy szívtelenség vagy kapzsiság árán jutnának birtokaikhoz a háztulajdonosok.

Az új rendelet ezt minden feltétel nélkül ugyanis biztosítani fogja, annak a társadalmi osztálynak, amelynek a háztulajdonosok tagjai, pozíciója és presztízse sem enged meg, hogy itt a lakó és háztulajdonos között differenciák támadjanak — egy már szankcionált törvény keretein belül.

— Stere Constantin visszavonul. Bucurestiből táviratozzák: A Vüto-
rul közli, hogy Stere Constantin, a parasztpárt ismert vezére visszavonul a politikai élettől és megírja memoárját, amely a háború előtti és háború alatti eseményekről rendkívül érdekes, eddig ismeretlen részleteket fog tartalmazni.

Gyorsvonat Temesvárról Aradra.

(Mosolú miniszter rendelete. — Az aradiak jogos kérése.)

Az Arad-Temesvár-Bucuresti közötti vasúti forgalomban nagy jelentőségű változás történik október elsejétől. Tomulescu radnai országgyűlési képviselő közbenjárására Mosolú közlekedésügyi miniszter rendeletet adott ki, hogy a Temesvár és Bucuresti közötti forgalmat lebonyolító gyorsvonat október elsejétől kezdve Aradig közlekedjék.

Tomulescu Cristián képviselő néhány napig Aradon tartózkodott és az aradi kereskedők kérésére tegnapelőtt felkereste Mosolú

közlekedésügyi minisztert azzal a kéréssel, hogy a bucuresti-temesvári gyorsvonat menetét Aradig hosszabbítsa meg, mert ez lényeges időmegtakarítást jelentene az utasoknak. A miniszter belátta az aradiak kérésének jogosultságát és a kérést azonnal teljesítette. A bucuresti gyorsvonat október elsejétől Temesváron keresztül délután egy órakor érkezik Aradra és délután három órakor indul Bucuresti felé. Aki ezen a vonaton utazik, éjjel tizenegy órakor ül fel Bucurestiben és délután egy órakor már Aradon van.

Románia nem helyesli Mussolini eljárását.

(Flotta-tüntetés Olaszország ellen. — A flotta kérdés súlyosbodott. — Az olaszok biznak.)

Bucurestiből táviratozzák: Az Adeverul úgy értesült, hogy a kormány megvárja a Népszövetség döntését az olasz-görög konfliktusban és majd azután fogja magatartását megszabni. Annyi azonban már eddig is bizonyos, hogy Románia Mussolini eljárását nem helyesli.

Londonból táviratozzák: Hivatalos körök kijelentése szerint Anglia egész flottájával kész támogatni a Népszövetség akcióját. A flotta-tüntetésben a Népszövetség megbízásából a svéd és a holland hajók is résztvennének. Franciaország ebben az ügyben megőrző semlegességét.

Párisból táviratozzák: A nagykövetek tanácsának tegnapi ülését elhalasztották, mivel a népszövetségtől semmiféle értesítés és utasítás nem érkezett.

Párisból táviratozzák: A lapok hangoztatják a flotta kérdés súlyos voltát és ezt az ügyet még nehezebben megoldhatónak tartják mint a korábbi kérdést.

Gentből táviratozzák: A kisan-tant képviselő az olasz-görög viszály ügyében tegnap este két óránál tovább tárgyaltak a francia népszövetség megbízottai. A francia delegáció időt akar nyerni, hogy a nagyköveti konferenciának alkalmat nyújtson olyan határozatra, amely a Népszövetséget teljesen kikapcsolja, miáltal a legtegyeszerűbben elintéződik a népszövetségi tanács illetékességének kérdése. A franciáknak ellenszenves, hogy a Népszövetség közvetítését teljesen kikapcsolják.

Rómából táviratozzák: A Tribuna genfi jelentése szerint a Népszövetség késedelmeskedése kedvező Olaszországra nézve, mert közben megerősödik a latin faj szolidaritása Olaszországgal. Római politikai körök optimizmussal várják a konfliktus békés elintézését és valószínű, hogy valamennyi nagyhatalom megérteti Görögországgal, hogy a további bonyodalmak elkerülése végett eleget kell tennie a követeléseknek.

A deviza engedélyek.

Csak bankok kapnak autorizációt.

(Saját tudósítónktól.) A Bucurestii devizaellenőrző bizottság megvonta az ügynökök devizaközvetítési jogát, minthogy pedig az autorizált pénzintézetek is, de főképpen a közönség nélkül a közvetítésből fejlődő versenyt, aminek hiányát nemcsak az egyes városok, de ugyanazon város területén levő pénzintézetek sokban eltérő árjegyzéseiből is szinte önkényesen magasán megszabott devizaárából könnyen megállapíthatjuk. A devizaellenőrző bizottságok maguk is tudatában vannak annak, de mert ezeknek tagjai szintén bankárok, azonkívül a kereskedelmi iparkamarák delegáltjai és a kamarák maguknak akarnak devizaengedélyt, e megbízottak természetesen ellene vannak újabb autorizáció kiadásának, a pénzügyigazgatók delegáltjai pedig nem vettek fáradságot ezzel

a problémával behatóan foglalkozni.

Az eddigi tapasztalat azt mutatja, hogy Romániában, ahol a devizakorlátozástól mentesített néhány privilégizált intézet kezében van a leu valuta sorsa, nemcsak a leu esését és óriási kilengéseit nem tudták megakadályozni, de a külföldi értékek árai jóval magasabb nivón állanak a világparitásnál. Ugyanekkor a magyar Devizaközpont éppen ellenkezőleg nyomott árakkal dolgozik, mélyen a paritás alatt. Ilyenformán csak az autorizált intézetek részére üzlet a devizakorlátozás, az országra veszteséggel jár. A devizaforgalom kiterjesztésében a temes-

vári devizaellenőrző bizottság jár elől, amely újabb két pénzintézetnek adott a bucurestii központ jóváhagyásával autorizációt. A Banca Centrala Banateana és a Banca Agrara priv. Cluj. temesvári fiókja kaptak most ideiglenes felhatalmazást, amely egyelőre a temesvári tőzsdének októberre tervezett megnyitásáig szól.

A deviza közvetítéstől eltiltott ügynökök úgy segítenek magukon, hogy az autorizált bankok nevében és megbízásából járnak el. Ily módon sincsen meg azonban a megélhetési lehetőségük. Aradon hét devizaügynök engedélyét vonták be, akiknek sorsáról a jövő hét elején történik döntés.

Kosztüzetből bűnügyi eljárás.

(Hogy lesz feljelentő egy feljelentett tőzsde-bizományos?)

Budapesti tudósítónk jelenti: Két nap óta a rendőrség érdekes tőzsdei feljelentés ügyében nyomoz. A feljelentő, Hollósi István tőzsdebizományos, akit körülbelül három hónappal ezelőtt ügyfelei azzal vádoltak, hogy a rája bizott értékeket elsikkasztotta, illetve mielőtt még írásbeli utasítást kapott volna, a letétben nála elhelyezett papirosokat a tőzsdén eladta. A rendőrség Hollósi Istvánt őrizetbe helyezte és az ügyészség fogságába kísérte. Hónapok teltek el és vizsgálati fogságban ezalatt az idő alatt Hollósi István a Markó-utcai börtönben ült. Alig néhány nappal ezelőtt szabadult ki és ekkor Hollósi fordult bűnvádi feljelentéssel a rendőrséghez és feljelentésében egy ismert pesti tőzsdebizományost, szintén sikkasztással vádolt meg.

A feljelentés szerint Hollósi Schiffer Armand tőzsdebizományostól kosztba pénzt vett fel s ennek a pénznek a fedezetére *tízmillió értékű papírost adott át* akkori értékben a Schiffer Armand cégnek. Közben lezárták Hollósi Istvánt és a Schiffer Armand cégnek kötelessége lett volna értesíteni arról, hogy koszt pénzének fedezetét, az értékpapírokat eladják. Hollósi azonban a börtönben semmiféle ilyen értesítést nem kapott és most, amikor kijött a fogságból, megdöbbenve állapította meg, hogy Schiffer a rájuk bizott papírost minden értesítés nélkül eladta.

Hollósi bűnvádi feljelentése Kőrös Artur rendőrtanácsoshoz került, aki arra az álláspontra helyezkedik, hogy a Schiffer-cégnek kötelessége lett volna Hollósi az

eladásról értesíteni és tegnap délelőtt a Schiffer Armand bank- és tőzsdebizományi cég irodájában bírót végzés alapján lefoglalta mindazokat a papírokat, amiket Hollósi István követel. Ugyancsak bűnügyi zárlat alá vette mindazokat a levelezéseket és írásokat, amelyek Hollósi István kosztüzetére vonatkoznak.

Tisza István-egyetem.

(Debrecen nagy ünnepe. — Múzeum-avatás.)

Budapestről jelentik: Szeptember utolsó napjaiban nagy kultúr-ünnepekre készül a kálvinista Róma: szeptember 23-án avatják fel országos ünnepek keretében a debreceni *Gróf Tisza István Egyetemet*. Az egyetem felavatásával együtt teszik le az alapkövét a Déry-féle múzeumnak. Az országos ünnepek előkészítésén, a nagyszabású program összeállításán Kenézy Gyula egyetemi tanárral együtt, most dolgozik Orsós Ferenc egyetemi tanár, a Tisza István-egyetem rektora, aki a rendezés munkájába természetesen bevonja Hadházy Zsigmond főispánt, Csóka Samu polgármestert és Csűrös Ferenc városi kultúr-tanácsnokot is. A magyar tudományos világnak ezen az ünnepén minden valószínűség szerint részt vesz Horthy Miklós kormányzó is s a rendezőség meghívta Bethlen István gróf miniszterelnököt is, akit esetleges akadályoztatása esetén Klebelsberg Kuno gróf, kultuszminiszter fog helyettesíteni. Meghívják Szcitovszky Béla házelnök vezetésével a

nemzetgyűlés tagjait s az összes magyar egyetemeket és törvényhatóságokat is. Az egyetem avatásával együtt tartják meg a nagy hírű Déry Frigyes Múzeum alapkövetését, Déry Frigyes, a bécsi magyar selyemgyáros, aki Debrecen városának sokmilliárdos értékű muzeális gyűjteményt adományozott, annak méltó elhelyezése a saját költségén épített hálféket. A múzeum építésének céljaira Déry két milliárdot ajánlott fel.

Karc a veszett macskával

(Egy kislány szerencsétlensége.)

(Saját tudósítónktól.) Megrendítő szerencsétlenséget jelentettek ma délelőtt Arad város orvosi hivatalában. Madarász József Calea Saguna (Varjassy Lajos-utca) 166. szám alatt lakó tíz éves gyermeket tegnap délelőtt borzalmasan össze marrt egy veszett macska. A szerencsétlen gyermek az udvaron játszadozott, amikor egy fa tetéről ráugrott a veszett macska. Kétségbeesett rémülettel próbálta letépni magáról a dühöngő állatot, de nem tudta, mert karmaival húsába és ruhájába kapaszkodott. A gyermek fájdalmas sikoltására figyelmesek lettek a ház lakói és segítségére siettek. Madarász József akkor már vérben fetrengett a földön és a veszett állat tovább marrrta sebeitől borított testét. Egyik lakó fejszét ragadott és sikerült egy csapással elpusztítani a veszedelmes állatot. A gyermek sebeit az előhívott orvos bekötözte és azonnal intézkedett, hogy a cluji (kolozsvári Pasteur-intézetbe szállítsák. A városi orvosi hivatal intézkedésére a macska fejét levágták és vizsgálat végett a Pasteur-intézetbe szállították.

Ormester Ur, Káló.

— Lukácsy Lajosnak „Esetek az életből” című könyvéből. —

Midőn 33-as bakaönkéntes voltam, szolgált az egyik századnál egy feltűnő szép növésű, elegáns katona. Az egész bakaság úgy hívta hogy „Ormester ur — Káló”. Kötelességtudó, jó katona volt. Állítólag azelőtt az aradi Rozsnyay-gyógyszertárban volt laboráns, on német sorozták be. Az aradmegyei Szentlányfalva községből sorozták be bakának. Szorgalmával, kötelességtudásával már a második évben káplár és csakhamar őrmester lett. A termete mézeszerű volt. Nem vagyok annyira jártas a mythológiákban és nem tudom, hogy kikről mintázták annak idején a legszebb férfiakat, de ilyen természetű és kinézésű férfit, mint „Ormester ur Káló” sem azelőtt, sem azután nem láttam. Büszke is volt rá, mert vetekedhetett volna a görög vagy római legszebb férfivel, akiről a művészek szobrokat faragtak az utókor részére. — Harukkolás volt, vagy sétálni ment a városba, rendesen kék trikóból készült szűk bakanadrágot húzott fel a meztelen testére. Magam lát-

tam, hogy két baka rázta bele, oly szűken állott rajta, hogy minden izma kilátszott. Feléje vette a rövid „waffenrockot” és ha kiment a városba sétálni, az asszonyok és lányok szeme majdnem kifutott utána, úgy bámulták szép szabályos termetét. Mondtam is egyszer neki:

— Örmester ur Káló! nem kényelmentlen az a szűknadrág?

— Tintanyaló öcsém! — így becézte az önkénteseket — akkor szép a bakanadrág, ha olyan szűk, hogy még a bolha is sir alatta. Oly feltűnő szép növésű férfi volt, hogy egy izben, midőn P. temesvári altábornagy Aradon vizitált és meglátta a glédában, magához hívatta és felajánlotta neki, hogy beszerzi Bécsbe a császári gárdához. Hízelt ez Káló, hiuságának, de mégis lemondott róla, mert a szive falujához Szentleányfalvához vonzotta.

— Szerencsédet megalapítod — biztatta az altábornagy, az ősz szes császári szép dámák beléd fognak bolondulni Bécsben.

— Köszönöm kegyelmes altábornagy ur, felelt szerényen Káló őrmester ur — nem nekem való az a fényes élet, szeretem az ezrede-

met, itt óhajtanék maradni!

— Stütziger Mensch! fordult az altábornagy az ezredeshez, — mit füssen tettet er sein Glück!

Kiszolgálta aztán a katonaságot, eleget tett a kötelességének és otthagya bakáékat. Hallottam, hogy olyan szorgalmasan és jól tanult, hogy letette a csendőri tiszti vizsgát és csendőrhadnagynak nevezték ki, ahol ép oly ambiciózusan teljesítette kötelességét, mint bakáéknál. Egy izben — úgy beszéltek — Simánd határában valami kapcabetyárokat hajszoltak és azok egyike menekülés közben a kukoricásból visszalőtt és éppen Káló hadnagyot találta bal-karján. Mint feldühödött vad ugrott fel a hadnagy, csendőreivel a kukoricásba rohant és sikerült is az egyik betyárt elfognia. Kötelet köttetett a hóna alá és a legelső fára felkötötte és csendőreivel ütlegeltetni kezdte, azonban az ütések alatt a kötél leszakadt és a dehkvens oly szerencsétlenül esett, hogy vagy a nyakát vagy a derekát törte és meghalt. Annyit azonban bizonyos, hogy Kálót egyelőre felfüggesztették a csendőrhadnagyságtól és vizsgálatot indítottak ellene. Hosszas eljárás után felmen-

tették és más csendőrhöz helyezték át. Miután azonban katonai szolgálatának már eleget tett, kilépett és visszavonult Szentleányfalvára gazdálkodni.

Egy darabig nem láttam és nem halottam róla semmit. Egyszer az után, amidőn Ferenc József császár és király 50 éves trónra lépésének ünnepe megtartását tervezték, a belügyminiszter leírt Arad városához, hogy legalább 3 lovasból álló bandériumot küldjön fel a császár és király elé vonuló díszmenetbe Budapestre. Ketten jelentkeztek Aradról. Vincze Miklós törvényszéki bíró, aki az én díszruhámban lovagolt, Zikó János városi főhivatalnok és a polgármester harmadiknak kiszemelte Káló volt csendőrhadnagyot, a kinek egyszerű, de nagyon csinos fekete díszruhát is csináltatott a város és ellátta a szükséges aprópénzzel a budapesti utra. Az aradi lovasbandérium becsülettel betöltötte a helyét. Kálót megbámulták Budapestben is, úgy képzeltek mint a nagy hollós Mátyás király híres fekete serege egyik daliáját — Káló ajándékba kapta a városból a fekete díszruhát. Midőn azután rövid idő múlva a magyar

Codrean antiszemita-vezér propaganda-köruton.

(Meglátogatja Európa összes antiszemita szervezeteit. — Nyilatkozott a zsidó-probléma megoldásáról, Fordról és a fascistákról.)

(Saját tudósítónktól.) Megirtuk, hogy Codrean Zelea, az antiszemita Cuza egyik leghüségesebb követője, a husi és nem, mint a lapok tévesen megírták, jassyi liceum tanára, Temesvárra érkezett. Munkatársunknak alkalma volt az antiszemita vezérrel hosszasan elbeszélgetni.

A 35—40 év körüli piros pozsgás férfi román parasztviselőben jár. Kabátja kampókeresztekkel van kivarrva, fehér gombjain ugyancsak fekete kampókeresztek díszelnek. Fehér mellénye is piros kampókeresztekkel van tele hímézve. Barnás-szürke bajuszát felfelé pödrí, gyűrűs ujján egy aranygyűrű, bal csuklóján egy hatalmas aranyóra.

Egy üveg sör mellett ül. Körülötte egy pap, egy gimnáziumi tanár, egy orvos, egy kapitány, egy tisztviselő, egy kereskedő és e sorok írója.

Turn Severinből jött, ahol Cuza híveivel lépett érintkezésbe. — Szerdán délután és este Temesvárott tartották összejevetelt, melyen a temesvári antiszemita vezérreken kívül néhány faluból a falusi szekták delegátusai valamivel nagyobb számban vettek részt. A tanácskozás folyamán az a vélemény alakult ki, hogy „a Bánát-

kormány egyes vidéki városban a rendőrséget államilag szervezte, jelentkezett a belügyminisztériumban. Káló is és kérte magát kineveztetni. A miniszteri tanácsos, a kínél jelentkezett, midőn Kálót diszmagyarban meglátta, egyenesen bevezette az államtitkárhoz, de összeszaladtak a folyosón az összes hivatalnokok is, mert ily szőnnövésű és elegáns megjelenésű férfit még alig láttak, különösen előnyösen állott neki a fekete magyar diszruhá. A vége az lett, hogy a sok pályázó közül, miután Káló elméletileg is megfelelt a követelményeknek, a miniszter Vác város főkapitányává nevezte ki. Váczott nagy szeretettel fogadták, Csáky kath. püspök egyelőre 3 szobát bocsájtott a püspöki palotában rendelkezésére, azonkívül minden nap délben és este a püspök asztalához volt hivatalos.

Fürdőhelyen találkoztam váciakkal, akik nem győzték dicsérni az ő rendőrfőkapitányuk erélyes és igazságos eljárását. Még évek múlva is állásában volt. — Hogy éle-e még és hogy hol van: nem tudom, de mindenesetre megemlékezésre méltó dolog, hogy egy szentleányfalvai parasztfiú szorgalma és képessége folytán ily szép karriert futott be.

ban nem nagy a zsidóveszedelem, de annál nagyobb Váradon és különösen Máramarosban”.

Codrean Temesvárról, az eredeti tervtől eltérően, nem Aradra, hanem egyenesen Bécsbe utazik a „Nemzetközi Antiszemita Szövetség” székhelyére. Bécsből Párisba visz az útja. Ott a Ford-irodával lép érintkezésbe, amely Ford amerikai milliárdos propaganda-intézménye. Ezen kívül a „Le camelots de roy” című monarchista szervezettel akar kapcsolatot létesíteni. Ha szükségét látja, ugy Lengyelországba is ellátogat, még pedig Krakkóba és Varsóba. Lehetséges azonban, hogy Párisból egyenesen visszatér Romániába. Fordról beszélgetve (lásd a Közlöny tegnapi számát) emlíndotta Codrean, hogy Fordtól két munka jelent meg német nyelven a lipcsei Kammerverlag kiadásában: „Ein Weltproblem” és „Der Internationale Jude”.

Majd a zsidó problémáról és annak megoldásáról beszélgettünk és ehhez az antiszemita vezér a következő fitokzatos kijelentést tette:

— A zsidó probléma egész Európában még 1924-ben — a napot pontosan nem tudom — tisztázódni fog.

Igy mondta. Egy szóval sem többet.

És ekkor megszólalt a pap.

— „En azt hiszem, hogy a zsidó problémát csak akkor lehet megoldani, ha a mozgalom Oroszországból indul ki”.

De Codrean tiltakozott:

— Nem hiszem, hogy ez jó lenne, mert ez esetben a mozgalom egy általános pogromhoz vezetne. En pedig a civilizált antiszemiták álláspontján állok. Véleményem szerint a zsidókat bizonyos időközönként Ugandába Abessintá déli részébe, a Vütria-Nyanza-tó közelébe kellene kitelepíteni. Gyönyörű vidék, kellemes éghajlat, pompás termőföld. Valóságos földi paradicsom és angol protektorátus alatt áll. Ford hajlandónak nyilatkozott, hogy az összes költségeket a sajátjából fedezi.

Megkérdeztem Codreant, hogy milyen nexusban vannak a fascistákkal?

— Semilyenben. Tegnapról-mára megszünt közöttünk minden kötelék, mert a fascisták hivatalos lapjuk legutolsó számában azt írták, hogy az ő szervezetükbe belemeghet akármilyen román állampolgár hitre való tekintet nélkül.

Beszélgetésünk véget ért. Cod-

rean vacsorához sietett. — Korán akar lefeküdni, mert holnap utazik. Codrean temesvári tartózkodása jóformán teljesen észrevétlenül maradt. Egyrészt, mert ő ma

ga sem kereste a feltűnést, másrészt pedig Temesvár higgadt és józanul gondolkodó polgárai között az antiszemizmusz nem talál kedvező talajra.

Uj rend az állami iskolákban.

(Sednkállák a heti tanórák számát. —: Reggel negyed nyolctól déli fél egyig tart a tanítás. —: Nem lesz vizsga, nem lesz bizonyítvány.)

(Saját tudósítónktól.) Az 1922. évben hozott új tanítási szabályzatot a most kezdődő tanévben vezetik be az összes iskolákban. A szabályzat sok tekintetben eltér az eddigi tanítási rendszertől és erre vonatkozólag Mihulin Miklós aradi liceumi igazgató lapunk munkatársának a következő felvilágosítást adta:

— Az új szabályzat alapján történik az összes iskolák egységesítése. Az átmenet igen könnyen megy, csupán a fiúiskoláknál van különösebb ellentét a tantárgyak osztályonkénti beosztása tekintetében a régi szabállyzattal szemben. Így például természetrajzot az új szabályzat szerint a VI., VII. és VIII. osztály tanul, míg eddig már az ötödiktől kezdve tanulták a hetedik osztályig. Ebben az évben tehát az ötödik osztály már nem tanul természetrajzot, viszont egyelőre a hatodik sem, mert az már az elmúlt évben megtanulta az anyagot.

— Az új szabályzat előírja az igazgatók, tanárok, titkárok és tanulók kötelezéseit és foglalkozik az állami internátusok rendjével is. Érdekes újítás a rendeletnek, hogy a heti tanórák számát redukálták 24—25 órára az eddigi 30—32 helyett. Azonban nem úgy mint eddig, 50 perces, hanem 60 perces időtartamuk lesznek a tanórák, vagyis a tízperces szünet nem számít bele a tanórába mint eddig. Naponta négy tanóra mellett reggel nyolc órakor kezdődő előadásnál fél egy órakor mennek haza a tanulók, mert a három tízperces szünet az egyes órák után összesen egy félórával nyújtja meg az előadások idejét.

— A tanároknak a kevesebb idő alatt ugyanannyit kell, de intenzívebben dolgozni, mert a tananyag mennyisége ugyanaz maradt, mint volt. Vizsga nincs. — A beiratás, felvétel és javító vizsgálatok szeptember 14—20-ig tartanak. A tanév szeptember 22-ikén kezdődik és három trimeszterre oszlik, amelyek december 1, március 1 és június 15-én végződnek. Az előadások június 20-ig tartanak és a magánvizsgálatokat július 20-ig kell befejezni. Bizonyítvány nem lesz, csak azok kapnak, akik az intézetet elhagyják. — Az évvégi értesítőt ezután is kiadják, de csak október elsején és az eddigi anyagán, így a teljes klasszifikáción kívül a javítóvizsgálatok eredményét is közli.

— Az első osztályban legfeljebb három, a többi osztályokban legfeljebb két tantárgyból elégtelen jegyű tanulók tehetnek javító vizsgálatot, a hittan azonban egy rendes tantárgynak számít, nem úgy, mint azelőtt, amikor a hittanból elégtelen tanulónak meg kellett ismételnit az osztályt. Egy osztályba legfeljebb hatvan tanuló járhat. Ha több van, párhuzamos osztályt kell felállítani. Ha az állam által fenntartott párhuzamos osztályok megteltek és még újabb párhuzamos osztály felállítása szükséges, ezt az iskolaszék köteles fenntartani.

Az igazgató csodálkozásának adott kifejezést, hogy az első állami iskolákba olyan kevés magyar tanulót iratnak be, holott a román nyelvet, amit mindenképpen meg kell tanulni, ott sajátíthatják el legkönnyebben. Feányliceumában az elmúlt évben egy sem volt, az ideán azonban eddig már hat magyar és egyéb nemzeti ségű tanuló iratkozott be.

Az uszorabíróság elé!

Ellenőrzés a piacokon. — Aramalkedés a aradi hetivásáron.)

(Saját tudósítónktól.) A mai aradi hetivásáron némi befolyást gyakorolt a pecicai (pécskai) országos vásár. A behozatal lényegesen kevesebb volt, mint az elmúlt héten, ez volt az oka annak, hogy az árak az összes piacokon emelkedtek. De igen sok élelmiszernél indokolatlan árdragítás volt tapasztalható. A tojás ára 1 leiről 1 lei 40—50 banira emelkedett. A paradicsom árát duplájára emelték. Eddig kilóját 1 lei 50—60-ért lehetett venni, ma 3 leiért, sőt 3 lei 60 banierért árusították. Az aprójószág árát huszonöt-harmadik százalékkal emelték. — Az állatvásáron szintén kevés volt a felhajtás és az árak emelkedtek. A szarvasmarha kilója élősúlyban 9—13 lei és a borjúé 18 lei volt. — Sertés egyáltalában nem volt a vásáron, mert a hatóságok szigorú sertészárlatot rendeltek el Aradra. Aradon és a környékbeli községekben ugyanis napok óta súlyos sertésvész dühöng. Dr. Angel István aradi polgármester ma délelőtt ellenőrző szemlélet tartott a piacokon és felszólította a piaci biztosokat, hogy az árdragító árusítókat haladéktalanul állítsák az uszorabíróság elé.

Hogy áll a leu?

Szeptember 7-én 100 leiert adtak nálunk:

2.44 svájci frankot,
7.94 francia frankot,
15.62 szokolt.
9000 külföldi magyar koronát,
12000 tényleges magyar koronát,
15000 belföldi magyar koronát,
31.500 osztrák koronát,
12.500.000 német márkát.
Zürichben 2.50 frankot
Parisban 8.05 frankot
Budapesten 9100—1010 kor.-t
Bécsben 31.800 osztrák koronát
Berlinben 16.000.000 márkát
Belgrádban 44.—dinárt
Londonban 995 fontot.

Náziur a szállodában.

Akinek hét háza van, de nincs lakása.

(Saját tudósítónktól.) Nem mindem napi lakáspör foglalkoztatta tegnap délelőtt a temesvári törvényszéket. Taran Traila, fúsgazdag temesvári nagykereskedő néhány hónappal ezelőtt oly kikötéssel vásárolta meg *Vilsmayer* Antal Indóház-utca 11—13. szám alatti három házat, hogy a volt háztulajdonos életfogytiglan bírja eddigi lakását. Taran Traila ügyvédje, dr. *Lintia* Liviusz útján nem régiben kilakoltatási keresetet indított az egyik ház lakói: *Salaczky* István és *Salaczky* Rezső ellen, akiknek egyidejűleg a Szilágyi-utcában ajánlott fel megfelelő lakást. A járásbíró helyt adott a keresetnek és ítéletileg arra kötelezte a lakókat, hogy a lakást az évi szeptember hónap elsején ürítsék ki. A lakók az ítéletet megfellebbezték a törvényszékhez, amely azt megsemmisítette azon az alapon, hogy a felajánlott lakás nem megfelelő. Dr. *Lintia* erre csak *Salaczky* István ellen kérte a kilakoltatást és csak ennek ajánlotta fel a cserelakást. A bíróság helyt adott a keresetnek és kötelezte az alperest, hogy október hó 1-én költözködjék ki a lakásból. *Salaczky* jogi képviselője, dr. *Grofsorean* Cornél azon az alapon felebbezte meg a járásbíró ítéletét, hogy ő nyugdíjas s mint ilyen ki nem lakoltatható. Ezzel szemben dr. *Lintia* azzal érvelt, hogy alperesnek nyugdíján kívül más foglalkozása is van. A törvényszék tegnapi tárgyalásán ez ügyben nem hozott ítéletet, hanem szakértői szemlét rendelt el annak megállapítására, vajjon a felajánlott lakás megfelelő-e?

A törvényszéknek ez a döntése amellől bizonyít, hogy a bíróság a lakó nyugdíjas voltát ez esetben nem veszi tekintetbe, mert hiszen máskülönből nem rendelt volna el helyszíni szemlét, hanem egész egyszerűen elutasítja a keresetet.

Ez a bonyolult lakás-ügy azonban egy másik szempontból is érdekes, mert Taran Traila, akinek Temesvárott hét háza van, eddig

ezek egyikébe sem tudott lakáshoz jutni, hanem már hónapok óta kénytelen szállodában lakni. A per kimenetelére elé úgy jogászai körök-

ben, mint a háztulajdonosok, de különösen a nyugdíjasok között érthetően nagy érdeklődéssel tekintenek.

Bethlen és Benes megállapodtak.

(A genti tárgyalások. — Kölcsönös jobb viszony Magyarország és Csehszlovákia között.)

Budapestről táviratozzák: Gróf *Bethlen* István magyar miniszterelnök és *Benes* csehszlovák külügyminiszter találkozásáról genti hivatalos helyről a Következőket jelentik a Magyar Távirati Irodának: Csütörtökön délelőtt gróf *Bethlen* István miniszterelnök és *Daruvary* külügyminiszter összejötték *Benes* csehszlovák külügyminiszterrel. A megbeszélés kiterjedt mindazokra a kérdésekre, amelyek a két ország között függőben vannak. A tárgyalás az engedékenységgel szellemében folyt le. Az elért engedmények alapján remélhető, hogy a megbeszélés a két országot eddig elválasztó nehézségek megoldására fog vezetni. A tárgyalás fonalát néhány nap

mulva újból felveszik. A tanácskozás ki fog terjedni a Magyarország pénzügyi talpraállításával kapcsolatos kérdésekre is.

A Magyar Távirati Iroda a találkozásról még a Következő részleteket jelenti: A találkozás a Metropol-szállóban *Benes* lakásán történt. A megbeszélés tárgyául azok a gazdasági, jogi és politikai jellegű kérdések szolgáltak, amelyekről a két állam között már eddig is folytak tanácskozások. A tanácskozás hangja mindvégig barátságos volt. A beható vitában megállapodás létesült. A tárgyalások jobb atmoszférát teremtettek és megvetették a kölcsönös, jobb viszony alapját. Megállapodtak abban, hogy a tárgyalást legközelebb folytatják.

A magyar középiskolák sorsdöntő napjai.

(Az egyházak konferenciája. — Megnylik az aradi római katolikus főgimnázium.)

(Saját tudósítónktól.) Az aradi kat. főgimnázium, de általában a magyar tanintézetek sorsát, ugyszólván megpecsételte a oluji (kolozsvári) iskolaügyi vezérfelügyelőség két rendelete. Az erdélyi magyar felekezeti főiskolák és iskolák a multban is csak a legnagyobb küzdelmek árán tudtak élni a különböző kultuszminiszteri rendeletek utvesztőjében, mert a rendeletek mind szinte teljesíthetetlen pontokat irtak elő. Az iskolák fölött ott lebegett állandóan a Demokles-kard: a bezárás veszedelme. — A mostani rendeletek már nem burkoltak, hanem világosan, minden indokolás nélkül meghagyják, hogy ezután a felekezeti középiskolák és Erdélyben az ilyen iskolák túlnyomó többsége magyar — első osztályába olyan felekezeti tanuló vehető fel, amilyen felekezethez az intézet tartozik. Az iskola többi osztályait ez nem érinti, de ezekbe is csak olyan más felekezeti növendék iratkozhatik be, aki az előző évben is az intézet növendéke volt. A rendeletet eredetileg már tavaly bocsatották ki és a középiskolák első és második osztályára vonatkozott a tilalom, de a különböző deputációknak sikerült elérniük annyit, hogy csak az első osztályra vonatkoztatta azt a tanügyi kormány. A másik rendelet előírja, hogy a felekezeti középiskolákban ezután a földrajzot, történelmet és alkotmánytant csak románul lehet tanítani. A különböző iskolát fenntartó egyházak többször kérelmezték a két rendelet megváltoztatását vagy enyhítését, de mindezekig minden

kísérlet eredménytelen maradt. A beiratások már megkezdődtek, de a kultuszminiszteriumtól semmi válasz. Erre való tekintettel az iskolákat fenntartó egyházak szeptember 11-én Oradea-Maren Nagyváradon) értekezletre jönnek össze, hogy megtárgyalják a további teendőket. A Közlöny munkatársa informálódott *Fischer* Aladár aradi katolikus főgimnáziumi igazgatónál és dr. *Lakatos* Ottó aradi római katolikus hitközségi egyházi elnöknél, mi lesz az aradi róm. kat. főgimnázium sorsa és milyen következményekkel jár a rendelet betartása?

— Szeptember 11-én Oradea-Maren (Nagyváradon) értekezletre jönnek össze az iskolákat fenntartó egyházak — szót az információ. A csanádi, nagyváradai és gyulafehérvári püspökségek mint iskolafenntartók küldik el megbízottait, azonkívül megjelennek még a református, evangélikus, unitárius és izraelita egyházak és hitközségek képviselői is, akiket szintén igen közelről érint ez a kérdés. Aradot és Temesvárt, illetve a Bánátot *Pacha* Ágoston apostoli kormányzó képviseli. Az értekezleten kialakuló véleményről még nem lehet beszélni, de a felfogás az, hogyha a miniszter nem módosítja rendeleteit, úgy benne kell nyugodni a megváltoztatatlanságba, de az iskolákat minden körülmények között megnyitják, folytonossági megszakításnak nem szabad bekövetkeznie. Valószínűleg újabb deputáció indul Bucuresztbe, amely kéri a kultuszminisztertől rendelete enyhítését. Talán

győz a jobb belátás. Az aradi katolikus főgimnázium, amely a közönség áldozatkészségéből oly rövid idő alatt épült föl, szeptember 23-án minden körülmények között megkezdte előadásait. A szülőknek aggodalomra nincsen okuk.

Erdély és a Bánát magyar kisebbsége szeptember 11-én Nagyvárad felé tekint. Mindenki reméli, hogy a közoktatásügyi miniszter nem támaszt akadályokat a magyar tanítás elé.

A modern Putifárné.

(Pikáns háttérű lakáspör Temesvárott.)

(Saját tudósítónktól.) Pikáns háttérű kilakoltatási pör indított meg Temesvárot özvegy *Fekete* Emilné háztulajdonos dr. *Aranka* ügyvéd útján az egyik lakója ellen. A kilakoltatási kérelem előadta, hogy a lakó felesége elcsábította a háztulajdonos 16 és 18 éves kétéves fiát és erkölcstelen életmódjával veszélyeztette a ház békéjét. Az ügyet ma délelőtt tárgyalta a temesvári lakbérleti bizottság, amelyen megjelent a meggyanusított asszony férje is. A férfi meglehetősen nyilatkozattal védekezett a kilakoltatás ellen. Igazolta a bíróság előtt azt, hogy felesége erkölcstelen életet élt, de amint ő erről tudomást szerzett, azonnal kidobta az asszonyt a lakásból és ilyenformán a kilakoltatási kérelem alapja megszűnt. A háztulajdonos jogi képviselője szerint a férfi felesége cselekedeteiért és újabb indokokat hozott fel, amelyek bizonyítására a bíróság elnapolta a tárgyalást.

Képkiallítás.

(Egy fiatal nagybányai művész.)

(Saját tudósítónktól.) Vasárnap nyílik meg az aradi Kultur-palotában *Flórián* György fiatal nagybányai festőművész képkiallítása. *Flórián* Budapesten kezdte *Feren* czy *Károlynál*, *Zempléni* *Tivadarnál*, majd megjárta *Bécset* és *München*t, azután Nagybányára került, ahol tíz éve lakik. *Réthly* *István* és *Thoma* *János* irányították tovább a tehetséges fiatal művészt, aki most 40 festményt és 20 rajtot hozott Aradra. *Flórián* erőssége az ember-festés. Meglátása biztos, színei élnek, rajztudása felett. Néhány tanulmányfeje remekbe készült munka. Meglátszik rajtuk a fejelemzettség, amelyet *Réthly* *István* öntött a művészbé. Nem csalódunk, amikor megállapítjuk hogy *Flórián* számottevő arcképfestő lesz hamarosan. Kiállított több tájképet is, legtöbbje nagybányai motívum. Főként téli tájképei hatnak tiszta levegőjükkel, finom tónusukkal és melankolikus hangulatukkal. Napsütéses tájrészletei megkapóan kedvesek. A közönség figyelmét felhívjuk a tehetséges fiatal festőművészre, aki ezúttal először állít ki Aradon.

— Székrekedés. Korányi tanár, az országos igazságügyi orvosi tanács néhai elnöke, megállapította, hogy a FERENC JÓZSEF keserűvíz gyors, biztos és enyhe, fájdalom nélkül ható természetes hashajtó.

Negyvenmillió

sikkasztás.

(Izgalmos tetartóztatás a temetésén.)

Budapestről jeltenti tudósítónk: Már hetekkel ezelőtt bűnvádi feljelentést tett a főkapitányságon a Magyar Himző- és Fonálpár Rt., azelőtt Horváth Ákos erzsébetköruti üzletfőnöksége, hogy egy varrónő, akit özvegy Werner Józsefnének hívnak, elsikkasztott negyven darab himzett lepedőt az üzletből. A lepedők értéke körülbelül negyven millió korona volt. Hetek teltek el, Wernerné a rábírt értékes kézmunkákkal nem jelentkezett, a cég a lakására küldött, a lakásán azt a felvilágosítást kapták, hogy Wernerné ismét helyre távozott. Kerestették magándetektívvel, azonban hiába.

Sikkasztás miatt bűnvádi feljelentést tettek a rendőrségen Wernerné ellen. Eredménytelen volt a nyomozás, míg végre házkutatást tartottak és nyolc-tíz darab levél jutott a hatóság kezébe, amelyekből az derül ki, hogy özvegy Wernerné hetek óta az elmúlt időkben ápolónői állást keresett. Sőt az írások közt talált a detektív egy apróhirdetést is, amelyben özvegy Wernerné ápolónőnek ajánlkozik utiházakhoz, súlyos betegek mellé. Erre a hirdetésre kapta azokat a leveleket, amelyek a házkutatásnál előkerültek. A detektív most sorra járta a levelek alapján mind azokat a házakat, ahonnan özvegy Wernerné ajánlatot kapott és így jutott el tegnap délelőtt a Batizfalvy-szanatóriumba, ahol egy Dörgei nevű ur mellett teljesített szolgálatot, mint betegápolónő özvegy Wernerné.

Dörgei a szanatóriumban meghalt, így tehát kisklott az újabb nyom a detektív kezéből. De tudomására hozták, hogy ennek a Dörgei nevű urnak a temetése tegnap délután volt a Kerepesi úti temető halottasházából. Tegnap délután megjelent a Kerepesi temetőben Halhart detektívfelügyelő. A gyászoló között óvatossággal érdeklődni kezdett, hogy melyik az az asszony, aki a szerencsétlen embernek az ápolónője volt. A gyászolók egy síró, idősebb hölgyet mutattak a detektívnek, aki megvárta, míg az aktus befejeződött és a mikor Dörgeit elhantolták, odament a síró, idősebb hölgyhöz és megszólította:

— Ön özvegy Wernerné, az elhunyt ápolónője?

Az ápolónő még mindig színpogva igent intett a fejével, mire a detektív vállára tette a kezét:

— Akkor a törvény nevében őrizetbe veszem.

Ebben a pillanatban az asszony abbahagyta a sírást, egyszerre megváltozott, nekítámadt a detektívnek, aki azonban a temetőből

egyenesen a főkapitányság épületébe hozta özvegy Wernerné és őrizetbe helyezte. Rövid kihallgatás után a különös kalandokon keresztül rendőrkézre került himzőnő bevallotta, hogy a lepedőket

lényegesen sikkasztotta el, sőt az elsikkasztott értékből már az északa folyamán különféle orgadánál huszmillió értékű gyönyörűen himzett lepedőt meg is talált.

A Marghiloman-párt temesvári zászlóbontása.

(Marghiloman volt miniszterelnök Temesváron. — Dr. Lintia Liviusz akciója. — Értekezlet Aradon.)

(Saját tudósítónktól.) Jelentjük, hogy a konzervatív-progreszív párt, amely Marghiloman Sándor volt miniszterelnök vezetése alatt áll, Temesváron lapot indított, hogy a párt programjának a Bánáiban, Aradon is híveket szerezzen. A párt bánáti és körösvidéki organizációja, amelynek élén dr. Lintia Liviusz ismert temesvári ügyvéd és politikus mint elnök áll, elhatározta, hogy október 7-én, vasárnap Temesváron kongresszust rendez, a melyen egész vezérkarával együtt Marghiloman is megjelent. A volt miniszterelnököt és pártvezért utjára elkísérik Meisner egyetemi tanár, volt miniszter és kamarai elnök, Savulescu Misu volt miniszter, egyetemi tanár, Bardescu egyetemi tanár, volt szenátusi elnök, Mitilineu volt helyi miniszter, Radulescu egyetemi tanár, Lascu volt igazságügyminiszter, a párt volt nagynevű vezetőjének és egykori volt miniszterelnök

nek, néhai Lascar Catargiunak a fia és még többen. A kongresszus alkalmával Marghiloman az általános politikai, gazdasági és pénzügyi helyzetéről fog beszélni, egyúttal kifejtí a párt állástoglalását a nemzeti kisebbségi kérdésben. A kongresszus iránt, amelyen magyar és német felszólalások is lesznek, már most is nagy érdeklődés mutatkozik.

Tegnap ájtott Aradra dr. Lintia Liviusz, a Marghiloman-párt bánáti és körösvidéki csoportjának elnöke, hogy a volt miniszterelnök ittem hűveivel bizalmas megbeszélést folytasson a közelgő kongresszus ügyében. Aradról és környékéről több százan mennek át a kongresszusra Temesvárra és úgy a kongresszuson, mint az ezt követő banketten több ismert aradi ember is felszólal. — Lintia Liviusz dr. Aradon és a megyében élénk propagandát fejt ki, hogy a konzervatív-pártnak és programjának híveket szerezzen.

Tokióban pestistől félnek.

(Hivatalos jelentés az áldozatokról. — Ötmillió ember hajléktalan. — Lángban álló hajók. — Elsüllyedt flotta.)

Londonból táviratozzák: Az itteni japán követség kábelen keresztül ismét érintkezésbe lépett Tokióval. Tokióban és Yokohamában járványok kitörésétől félnek. A romok alatt rengeteg holttest hever és a nagy meleg miatt ezek oszlásnak indulnak. A menekültek elbeszélése szerint Tokióban pestis kitörésétől félnek. Az élelmezést gyorsan megszervezték és éhínségtől már nem kell félni. Számos ideiglenes kórházat rendeztek be.

Rómából táviratozzák: A halottnak hitt Martino japáni olasz nagykövet táviratozott és szerencsés megmeneküléséről tesz jelentést. A Vatikán még nem kapott jelentést a japáni apostoli delegátus sorsáról.

Londonból táviratozzák: A japán Kormányának csütörtökön Londonba érkezett hivatalos jelentése szerint Tokióban mintegy harmincezer ember lelta halálát. Száz ezer ember megsérült és 350 ezer lett hajléktalanná. Az idegen áldozatok száma kevesebb, mint hitték. Yokohamában körülbelül száz idegen halt meg. Kobéba érkezett európai menekültek hajmeresztő részleteket beszélnek. Az angol, amerikai, francia, olasz és kínai követségek épülete leégett.

Párisból táviratozzák: Újabb hírek megerősítik a katasztrófa

nagyságát, de a helyzet némileg javult. Tokióban a kínai tengeren álmószó angol hajóraj támogatásával folyik az inségesek élelmezés-szerellálásának szervezése. Az amerikai Vörös-kereszt már sok élelmiszert gyűjtött.

Berlinből táviratozzák: Kábeltávirat jelenti, hogy Solf német nagykövet gyermekeivel együtt megmenekült. A német, a svájci és a lengyel követségek csak kevesse rongálódtak meg.

Londonból táviratozzák: A Times szerint Japán anyagi veszteségei lényegesebben nagyobbak, mint az Oroszországgal folytatott összes hadjáratának kudarcai. A kárt tízmilliárd yenne becsülik.

Párisból táviratozzák: Az amerikai hajóraj, amely Yokohamába segítséget visz, jelenti, hogy az áldozatok száma halottakban négyszázezer, sebesültekben hatszázezer. A hajléktalanok száma négyöt millió. Yokohama kikötője a lángok martaléka lett. A kikötőkben horgonyzó hajók leégnek.

Nagasakiból jelentik: Yokohama összes kikötői, a telepekkel együtt lángokban állanak. A Standard Oil Company, a Lizing Sun olajtartályai felrobbantak. Az égő petroleum hatalmas folyamokban ömlik az utcákon és mindent felgyújt. A kikötőkben a hajók kigyulladtak.

Londonból táviratozzák: Reuter jelenti: Az eddigi hírek szerint egy cirkáló japán hajóraj, a mely tizenegy egységből állott, a tengerrengés következtében elsüllyet. Több, mint kétezer haditengerész veszítette életét.

Londonból táviratozzák: Osakai lapok jelentik, hogy a yokohamai kerületben és Oszakában 500 külföldi pusztult el. A francia árvíz teljesen törökromant. Matvan ápolónő és 160 gyermek életét veszítette. A tokiói tüz-hadsereg egész főrszkára, husz angol hadi és csakájuk elpusztult.

Párisból táviratozzák: Kóbel távirat jelenti, hogy a francia követ, Paul Maudel, a híres 1889 egy francia hadihajó fedélzetére menekült.

Párisból táviratozzák: Osakai jelentés szerint a Tokio mellett lévő Usokuso park tavában rengeteg asszony és gyermek holttestet találtak. A szerencsétlenek inkább a vízbe ölték magukat, semhogy a tűzben pusztuljanak el. A tüzvést elpusztította a tokiói fegyverzet is, amelyben ezer fogoly elpusztult. A tűz kiütésekor kigyulladtak a cel-lár ajtóit, de a fegyverek nagy része már nem menekülhetett.

Tengelytörés az aradi vonaton.

(Riadalom a vngai állomáson.)

(Saját tudósítónktól.) A ma délután Aradról Temesvár felé haladó személyvonatot Vinga állomáson könnyen végzetessé válható baleset érte. Alig, hogy a személyvonat befutott a vingai pályaudvar területére, az egyik harmadik osztályú kocsis utasai gyanus zajra lettek figyelmesek: a kerék élesent nyikorogni kezdett. A vonat már lassan haladt az állomáson és ennek köszönhető, hogy különösebb szerencsétlenség nem történt. Az utasok legráftak a vonat megállításakor a gyanus harmadik osztályú kocsiból, megnézték a kerekeket és megdöbbenéssel tapasztalták, hogy a kocsi első tengelyé kettétörtött. A tengely valószínűleg már korábban megrepedt és csak a vingai pályaudvarra történt balesetkor, a váltóknál roppant meg. Ha a tengelytörés nyílt pályán történt, vagy ha véletlenül gyorsvonathoz kapcsolt kocsival történtik ez a baleset, amely a pályaudvaron is nagy sebességgel halad, akkor a legtragikább katasztrófa elkerülhetetlen lett volna, így azonban az utasok éberségének sikerült egy súlyos vasuti szerencsétlenséget elhárítani. A sérült kocsit lecsatolták a vingai állomáson és a vonat egy félórai késéssel folytatotta útját.

Sport.

— Temesvári sport. Kisasszony napján a következő labdarugó mérkőzéseket rendezik Timisoarán (Temesváron): Spárta-CFR. — Vulturi (Lugoj), Kadima—III. kerületi a TEMTE.-pályán, Rapid—Tricolor a Pátia-pályán, Turul—Szeszgyár, Kisoda—Szabadialu. A Kinizsi B) csapata vasárnap Szamosújvárott játszik, a TAC. B) csapata szombaton Módoson. A Gyapjuipar a karánsebesi Herculane csapattal. A Koch Rigoló javára tartott körmerkőzések győztese a Kinizsi volt. A Jótékonycétra szép összeg gyűlt össze.

A temesvári sváb ünnepek.

(Szeptember 23-án megismétlik.)

(Saját tudósítónktól.) A múlt svábok ma ünneplik fenn telepedésük 200 éves évfordulóját. Ez alkalomból nagyszabású ünnepek sorát rendezte meg Temesvár. — Már tegnap este számtalan vendég érkezett Temesvárra. Ezek között van dr. Hans Otto Roth, képviselő, a német parlamenti párt elnöke, Brandtsch Rezső, a románia német szövetség elnöke, Neugeboren Emil, a Kronstädter Zeitung fő szerkesztője és a nagyszabású német dalárdák 40 tagja. Pénteken este nagyszabású ismerkedést esély volt a Korona-szálloda felléptében, melyen számos lelkes felszólalás hangzott el.

Ma délelőtt a sváb néptanács, a sváb gazdasági egyesület, a sváb közművelődési egyesület és a német egyetemi hallgatók tartanak összejövetelt. Fel tizenegyre a nyári moziban nagy dísz négyvölés. Délben megnyílik a német házban a sváb jubileumi kiállítás.

Bérmálás

Arad- és Temesmegyében.
(Pacha Ágoston püspöki helynök körüta.)

(Saját tudósítónktól.) Pacha Ágoston püspöki helynök megkapta a főpap szentszéktől a bérmálásra vonatkozó felhatalmazást és ennek folytán még a napokban megkezdte bérmakörútját. A püspöki helynök szeptember 12-én Bogdargóson, 13-án Németremetén, 14-én Máslakon, 15-én Hidegkúton, 16-án Traunau, 17-én Szépfalun, 18-án Ujfalun, 19-én Soborsinban, 20-án Bulcsón bérmál, a honnan hazautazik Temesvárra, hogy a királyi család fogadtatásán jelen legyen. Szeptember 25-én Vecseházán újra megkezdte körútját és 26-án Daruvár, 27-én Lovrin, 28-án Bethlénháza, 29-én Facsád, 30-án Nadrág községében bérmál. Október hónap folyamán Arad városában és a megyében, Temesvároff pedig fogja tartani a bérmálásokat.

Tanügy.

— **Évkezdés a román. kath. főgimnáziumban.** Az aradi román. kath. főgimnáziumban f. hó 14-én és 15-én lesznek a javító- és pótló-vizsgálatok. Jelentkezés 14-én reggel 8 órakor az intézet új épületében (Str. Ioan Kalvin.) A IV. osztályos javító-vizsgálatok számára a kísérletviszsgálat 18. és 19-én. A beiratkozások 19., 20. és 21-én lesznek megtartva reggel 8-12-ig. Vani Sancte 23-án, gyülekezés fél 9 órakor, a rendes előadások 24-én reggel 8 órakor kezdődnek. Az I. osztályba csak román. kath. vallású magyar anyanyelvű tanulók vehetők fel, a többi osztályokba felvehetőek azok a más vallású tanulók is, akik tavaly az intézet növendékei voltak. Más intézetből jött, vagy az I. osztályba jelentkező más vallású

A délután négy órára hirdetett gyűlés elmarad. De a Patria-pályán megtartják a Rapid és ESE. közötti footballmetschet. Esti hét órakor lámpióm menet, 8 órakor a gyárudvarban szimfónia és táncmulatság lesz.

Látványossága lesz az ünnepségeknek a vasárnap délelőtti ünnepe felvonulás. Történelmi és etnográfiai csoportok (esküvői, búcsú, farsangi, aratói, szüreti, ipari menetek) vonulnak fel a Domtérre, hol ünnepeket tartanak.

Délután nagy néptáncot rendeznek a Scudier-parkban. Hétfőn a vendégeket ellátogatnak a sváb községekbe.

Tekintettel arra, hogy Ferdinánd király öfelsége azon óhajának adott kifejezést, hogy szeretné látni az ünnepeket, ezeket pedig elhalasztani már nem lehet, a sváb központi vezetőség elhatározta, hogy ezeket az ünnepeket f. hó 23-án megismétlik.

tanulók csak az esetben vehetők fel, ha erre vonatkozólag miniszteri engedélyt tud felmutatni. A beiratásnál a román. kath. vallású tanulók 80 lei, a más vallásúak 110 lei beiratási díjat fizetnek, ugyancsak akkor fizetendő be egy összegben az egész évi alapdíj — 400 lei — is. Az igazgatóság.

— **Tankötelesek összeírása Aradon.** Miniszteri rendeletre az Arad város területén lakó összes tankötelesek 10 éves korig összeírandók. Felhívom az összes szülőket és gyámokat, hogy a városi tanács által kiküldött összeírókat munkájukban támogassák. Az az ellen vétők szigorú büntetés alá esnek. Dr. Angel, polgármester.

— **Beírás az aradi polgári köznevelés-közlönyben.** Az aradi Piata Mihai Viteazulon (volt Ferenc-téren) lévő állami magyar tannelvi (köznevelés-közlönyben) a beírások szeptember 14-éig naponta eszközölhetők. A beírási díj, tandíj, stb. egész évi összege száz lei. Szeptember 14-ike után már csak folyamodvány útján vehetők fel a később jelentkezők. A javítóvizsgálatokat szeptember 15-én tartják meg, de az érdekeltek tanulók már előbb is jelentkezzenek. Tankönyvek, füzetek, stb. beszerzésére az előadások megkezdésekor a tanári kar ad tájékoztatást. Szegénysorsú jó tanulók tandíj- és tankönyvkezelésében részesülnek.

— **Iskolai beírás.** Az aradi Izt. el. I. és II. osztályokban a beírások f. hó 16-án d. e. 9-12 és d. u. 3-5, továbbá 17., 18. és 21. pedig d. e. 9-12 az iskola dísztermében lesznek megtartva. Az igazgatóság.

— **Iskolai hírek.** A közoktatásügyi minisztérium a különböző vizsgálatokra vonatkozóan megszüntette az elemi iskolák V. és VI. osztályát végzett növendékek azon kedvezményét, hogy különböző vizsga alapján átléphessenek a polgári középiskolák II. vagy III. osztályába. Ezentúl az elemi iskolák V. vagy VI. osztályát végzett tanulók, a középfokú iskolákban (polgári, lyceum, stb.) csak az első osztályba vehetők föl. Ha tehát a szülők a ma már oly általánosan megkívánt középiskola 4 osztályát elakarják végeztetni gyermekeikkel, akkor az elemi iskola negyedik osztályára után mindjárt a középiskola I. osztályába kell beíratniuk a növendéket.

HIREK.

A bacau zavargások.

Érdeklődik az igazságügyminiszter.

Bucurestiből táviratozzák: Az Adeverul jelentése szerint Florescu igazságügyminiszter távirati felvilágosítást kért a bacau ügyészségtől az antiszemita zavargások felől. Együttel magyarázatot kíván arról, hogy a bűnösök miért vannak szabadlábon? Az igazságügyminiszter ez ügyből kifolyólag fávratilag utasította a jassy-i főügyészt, hogy utazék Bacauban, folytassa le a vizsgálatot és az eredményről azonnal tessen jelentést.

— **Lapunk legközelebbi száma a szombati román. kath. ünnep miatt később jelenik meg.**

— **A szerb trónörökös.** Belgrádból táviratozzák: Az új kir. herceget István névre fogják keresztelni. A királyné és az újszülött a körülményekhez képest teljesen jól érzik magukat.

— **Arad egészségügye.** Arad város orvosi hivatala ma délelőtt állította össze az elmúlt hónap egészségügyi statisztikáját. Augusztus hónapban 163 születést és 83 halálesetet jelentettek be. Egy hónap alatt 11 sariachi, 2 lépfenemegbetegedés, 7 veszett kutya és 2 veszett macska harapás történt Aradon.

— **A temesvári zenede igazgatója.** Georgevici Lucian temesvári főpolgármester Costin Miksa figedütanárt, a „Musica” főszerkesztőjét a temesvári városi zenede igazgatójává nevezte ki.

— **Ismét megdrágultak a budapesti lapok.** Budapesti tudósítónk táviratozza: A budapesti napilapok szindikátusának határozata értelmében holnaptól kezdve a napilapok ára hétköznap 350 korona, vasárnap 400 korona. A hónap előfizetési díj létezer korona.

— **Diplomáciai reggeli.** Genfől táviratozzák: Zimmermann, a Népszövetség bécsi megbízottja reggelit adott, amelyen megjelentek gróf Bethlen István magyar miniszterelnök, továbbá a Népszövetség pénzügyi és gazdasági bizottságának elnökei és a Népszövetség több pénzügyi szaktekintélye.

— **Háztulajdonosok lapja.** A napokban új lap jelenik meg Aradon „Erdélyi Háztulajdonos” címmel, amely a romániai háztulajdonosokat érdeklő ügyekkel foglalkozik. A lap kétheti időközökben jelenik meg és az aradi háztulajdonosok szövetségének hivatalos lapjaként szerepel.

— **Női káhat szövetekek Strasernál vásárolhat a legolcsóbban.**

— **Bodzaris ezredes.** Bucurestiből jelentik: Bodzaris görög ezredes, akit az albániai olasz misszio tagjainak meggyilkolásában bűnrészességgel vádolnak, Görögország bucaresti katonai attaséja és csak ideiglenesen rendelték vissza Görögországba az albán-görög határmegállapító-bizottság mellé.

— **Adakozás.** Goron Jánosné Arad a radnai templom és kolostor alapja javára 50 leit adományozott.

— **Házasság királyi engedéllyel.** Pénteken délelőtt tartotta esküvőjét Temesvároff város Csávossy József bogdai földbirtokos Ogerm Anna baronesszel. A királyi esküvőnek az ad különös érdekességét, hogy ahhoz a király adta meg az engedélyt, mivel a vőlegény, nagybátyja menyasszonyának, a vőlegény atyja a menyasszony nagyatyja.

— **A magyar diákok támogatása.** Budapestről táviratozzák: A főiskolai diákság jóléti intézményeinek nehéz helyzetét orvoslandó, a MEFHOSZ. tegnap értekezletet tartott, amelyen résztvette Almássy László, az Egységspárti alelnöke, a pénzügyi és Kultuszminiszteri megbízottak és több egyetemi tanár. Almássy László bejelentette, hogy a főzsde és autód adó fejletékény százalékat a diákmenzákknak juttatják, a Kultuszminisztérium pedig rövid időn belül kétszázötven millió gyorssegélyt utal ki. Költségvetésben pedig 1400 milliót irányoz elő a diákmenzák céljaira. A kormány a jövőben engedélyezi az országos gyűlési akciót is.

— **Aradiak utlevelei.** Az aradi államrendőrség utlevélosztályán hétfőn a következőket utleveleket: özv. Török Jánosné, Örv Ferenc, Kenéresi Ferenc, Szabados József, Bozsik Ernő, Vajda Olga, Fóti Zoltán, Varga József, Kohn Laura, Weisz Armin, Schwarz Mór, Vermes Blanka, Kiss Józsefné, Argei Jusztin, Tóth Antal, Székely András, Bilhol Margit, Nagy Mihály, özv. Dorezski Istvánné, Németh Helena, Szirb Illés, Tefert Lajos. Amerikai utleveleik ügyében a következők jelentkezzenek az utlevélosztálynál: Lévy József, Bálint János és Berezky Antal.

— **Letartóztatták a sósavas lakót.** A temesvári rendőrség semét letartóztatta Bakin Erzsébetet, aki háziasszonyát sósavval megakarta mérgezni. A súlyosan terhelő újabb tanuvalomások tették szükségessé a letartóztatást.

— **Meghívó.** Az aradi munkakép-teleneket segélyező Bur-asztallársaság 1923. évi szeptember 9-én d. u. 3 órai kezdettel a Werkmeister János „Zöldkert”-hez címzett vendéglő összes helyiségeiben (volt Kádár-féle helyiség) Str. Consistorului (volt Bathvány-u.) 15. sz. alatt, dr. Angel István polgármester és neje, Orttia Ovidiu rendőrprefektus és neje fővédnöksége alatt szüreti mulatságot rendez táncgal egybekötve, amelyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívja a vigalmi-bizottság. Belső díj személyenként 15 lei, család-jegy (3 személyre) 30 lei, adóval együtt. Kedvezőtlen idő esetén a mulatság szeptember 16-án lesz megtartva.

— **Ha ragályos betegség fenyeget, ügyeljünk a felek szabályos működésére.** Koprol az egészséges józsu csokoládé használatára erre a legalkalmasabb.

— **Csáky órák és vésnök műterem.** Elsőrangú kivitelben készült órák és vésnök műterem. Uj órák és vésnök legjobb beszerzési forrása. (A városházával szembeni épületben Str. Floria (Széchenyi-utca) 1. szám.)

— **Ablakot üvegez Lészay és Társa üveghomályosító és mintázógvár Arad, Str. Crispa (Karolina-utca) 12.**

— **A hölgyek csakis Rozsnyai féle Serrail-crémet használjanak.**

— Elfogták a Kapp-puccs szellemi vezérét. Münchenből táviratozzák: Dr. Schnitzler, a Kapp-puccs egyik szellemi vezetőjét, aki a müncheni pályaútvár mellett egy penziónban lakott, tegnap a rendőrség letartóztatta. Az esetről csak a „München-Augsburger Abendzeitung“ emlékezett röviden és a rendőrség is megtagad minden közelebbi felvilágosítást. Schnitzler a hamburgi külföldi titkárhoz tartozott, ahonnan az ellenforradalmi akció kiindult és ott szoros barátságban élt Schnitzlerrel, a Kappisták gazdaságpolitikusával. Amikor Kapp a birodalmi kancellári hivatalát elfoglalta, első szavai a következők voltak:

— Hol van Schnitzler? Ő nélkül képtelen vagyok kormányozni!

Schnitzler amvira ment rendszertételében, hogy a környezetben elhangzott minden szót feljegyzett. Ezeket a jegyzőkönyvbe szedett följegyzéseket a rendőrség megtalálta és most felhasználja Schnitzler ellen.

— Dr. Groszian Emil tüdőbetegeket ezentúl külön rendelő órában fogad csütörtök és vasárnap kivételével délelőtt 12—1-gig Str. Horia (Száchenyi-u.) 10.

— Samuel Arnoldné angol és francia női divatteremtő lakásán Arad, Piata Catedrali 10. (román egyház épület) megnyitotta.

— Dr. Popoviciu Virgil, volt klinikai tanársegéd, szemorvos rendelő órái délelőtt 10—12-gig Timisoara (Temesvár) Belváros Strada Alba Iulia No. 1. (a Koronaherceg-kávéházzal szemben.)

— Eljegyzés. Merksamer Rózsit (Arad-Gai) eljegyezte Fülöp József (Pecica.) (Minden külön értesítés helyett.)

— Milliókra felhető azoknak a száma, kik hajlottabb koruk viruló egészségét a Brázav sóborszesz rendszeres használatának köszönhetik. Kapható mindenütt. Nagyban Hies és Klein cégnél Arad.

— Haladás előadás érdekes és tartalmas műsorral délután 6 órakor az aradi Kulturpalota nagytermében.

— Nayszabásu lopás egy temesvári üzletben. A Gea-Krayer-cég raktárában nagyszabásu lopásra jöttek rá. Értékes gyógyszerárúk és toalett-cikkek tűntek el, amiből a cégnek tetemes kára származott. A tettest Szabó Antal 22 éves fiatalember személyében a szigoranca letartóztatták.

— Dr. Reményiné és Dörnerné Arad, Eminescu (Deák F.) utca 12. számú ház első emeletén levő női kalapszalónjába már megérkeztek a legújabb és legmodernebb párisi modellek. A divatos és szép kalapok a legszerűsebb áron kaphatók. A szalon nemcsak új kalapokat ad, hanem divatjarmult kalapokat átalakít, fest és tisztít és ezeket is a legújabb modellek szerint. Amellett, hogy a legjutányosabb árakat számítják, a munkákat a legrövidebb idő alatt végzik el. Férfikalapok tisztítását és festését is elvállalják

Halál a deviza-spekulánsokra.

(Pénzügyi diktatúra lesz Németországban.)

(Saját tudósítónktól.) Ma a márkát 0.000010-re süllyedt Zürichben és talán már holnap még egy márkával több kerül az első értéket jelentő szám elé és holnapután talán már utóéri az orosz rubelt, amelyből egy milliót lehet kapni egy leért. A zürichi jegyzés szerint két-százötvenezer márkát, egy negyed millió felel meg egy lei értékének és mint Berlinből jelentik, percre percre süllyed a márkát értéke. Az angol font 240, a dollár 53, a svájci frank 9 és fél millió. Németországban nem adnak márkáért devizát és a kiskereskedelem sem akarja a német papírpénzt elfogadni. A függő államadósság az ezereket is meghaladja, de márkában senkinek sem lehet kifejezni az értékét, mert a márkát értéke is egyik napról a másikra felére, har-

— Hamis vasúti jegyeket gyártott. A temesvári Józsefvárosi vasúti állomás főnöke Osztoia Metód megfigyelte, hogy hamis vasúti jegyek vannak forgalomban. Nyomozása alapján sikerült megállapítani, hogy a hamis jegyeket Ogratin József vasúti kalauz hozta forgalomba, akit átadtak a rendőrségnek. A nyomozás lesz hivatva kideríteni, hogy vannak-e bűntársai s mely értékben károsította meg a vasutat.

— Sipos Márton az uszás magyar világbajnoka, Apur báróné, a szovát hőgverseny győztese, a MAFC. nagyváradi és szovátai uszóversenyeinek résztvevői és jelenetei sorakoznak fel pompás képekben a Vasárnapi Ujság legújabb számában. Ezenkívül szenzációs film-akrobata mutatványok az amerikai hadi repülő flotta gyakorlatai a tengeren és más érdekes világesemények felvételei teszik teljessé e különösen érdekes szám képsorozatát. A Vasárnapi Ujság változatlanul 24 oldalon jelenik meg és ennek dacára ára továbbra is csak 10 Laj s ezzel ma a legolcsóbb, de egyúttal legbővebb terjedelmű az utódállamok magyar nyelvű képes lapjai között.

— Harmincöt milliót sikkasztott. Bécsből táviratozzák: Augustus 31-én Edler Izsák Jakab bécsi magánhivatalnok azzal állított be a bécsi rendőrségre, hogy feljelentést tesz maga ellen, mert ő, mint a Cunard Line bécsi ügynökkéségének tisztviselője, mint egy 35 millió koronás csalást követett el. A pénzt teljesen elköltötte és most önmaga jelentkezik. Elmondotta, hogy különböző, Stelmarmkhan lakó és Amerikába kívándorolni szándékozó emberekől hajójegyvelőlegek, sürgöny és egyéb díjak fejében 35 millió koronát csalt ki és az összeget saját céljaira fordította.

madára eső en. A helyzet megoldására különféle módokat keresnek. Helfterich a tervezett államjegy helyett a rozsértékesség bevezetését kívánja, amit a mezőgazdasági érdekeltek erősen támogatnak. Egy másik tervezet aranyértékű jegyek kiadását tartja a megoldás egyedüli módjának. — Igen valószínű, hogy pénzügyi diktatúrát vezetnek be Németországban és négy embert, Stresemann kancellárt, Hiltelting pénzügyminisztert, Wirht volt kancellárt és Hirsch volt államtitkárt felhatalommal ruházzák fel, akik halálbüntetést is kimondhatnak a devizaspekulánsokra. — Végleges döntés még nem történt, de bizonyos, hogy Németország véglegesen elhatározta, hogy rendet teremt a márkát katasztrofális helyzetében.

— Felmentés gyermekegyilkosság vádjáról. A temesvári törvényszék ma felmentette Reucz Adámnét és Anna nevű leányát, továbbá Kvanika Béláné születőjét. A születő ellen az volt a vád, hogy tiltott operációt végzett Reucz Annán. Az ítélet ellen az ügyész felebbezett.

— Lord Carnarvon lánya férjhez megy. Londomból jelentik: A legelső előkelő esküvő, amely a londoni társaságot már jóelőre foglalkoztatja, október 8-án lesz a Westminsterben. Mr. Prograve Beauchamp veszi feleségül Lady Evelyn Herbertet, aki tudvalevőleg Lord Carnarvon egyetlen leánya és apjával együtt lent volt Luxorban amikor Tut-Ankh-Amen sírjának feltárása folyt és apját halála pillanatáig ápolta.

— Leszállították Eszláry Károly büntetését. Budapestről táviratozzák: A budapesti büntető törvényszéken ez év július havában Eszláry Károly bankhivatalnokot, aki Friedvaldszky Andrást, a Wiener Kommerzialbank titkárát a Deák Ferenc-téren agyonlőtte, szándékos emberölés büntetése címén öt évi börtönre ítélték. Felbevezés folytán tegnap foglalkozott a királyi ítélőtábla az ügyvel és Eszláryt trös felindulásban elkövetett emberölés büntetésében mondotta ki bűnösnek. A büntetést leszállította és Eszláryt négy évi börtönre ítélté.

— Az új német vasúti tarifák. Berlinből jelentik: A németországi vasúti tarifákat 900 százalékkal felemelték. Az új tarifák szerint kilométerenként a következő egységmenetdíjak lépnek érvénybe: Első osztály 32.000 márkát, második osztály 16.000 márkát, harmadik osztály ötözer márkát, negye-

dik osztály 3300 márkát. A gyorsvonati pótlékok a 75 kilométeres első zónában az első osztály számára 640.000 márkát, a második osztályban 320.000 márkát, a harmadik osztályban 100.000 márkát, a 150 kilométeres második zónában 1.280.000 márkát, 640.000 márkát és 300.000 márkát és a 150 kilométeren túl a harmadik zónában 1.920.000 márkát 960.000 márkát és 300.000 márkát tesznek ki. A helyjegyek az első osztályban 240.000 márkába, a második osztályban 120.000 márkába és a harmadik osztályban 40.000 márkába kerülnek. A podgyasztételek egy kilométer és tíz kilogramonként 1280 márkát tesznek ki, minél a legkisebb fuvarvétel 90.000 márkát. Az ágyjegyek szeptember elsejétől az első osztályban 2.400 ezer márkát, a második osztályban 1.200.000 márkát és a harmadik osztályban 480.000 márkát tesznek ki tiszszázalékos előjegyzési díjon kívül.

BUDAPESTI LEVEL.

Diszletek és ruhák a „Vörös malom“-ban.

Molnár Ferenc új fantasztikus tárgyú színművéből, A vörös malomból már serényen folynak a próbák a budapesti Magyar Színház színpadán. A színészek munkáján kívül azonban nagy szerepet játszott az újdonságban Márkus Lászlónak, aki a diszleteket tervezte és Faragó Gézának, a ruhák tervezésével bízták meg. — A különböző diszletek egy nagy keretben vonulnak fel a néző szemé előtt, husz miniatürdiszlet ez, a mely stílzálva mutat be interiort, tengerpartot, magyar csárdát stb. Ezen a miniatürszínpadon, amely a Molnár Ferenc által tervezettllandó nagy kereten belül változik, mindig csak egy-két személy mozog és színben, formában, vala mint világitási eszközökkel alkalmazkodik a darab témájához. — Márkus László a diszletekkel már teljesen elkészült és Faragó Géza is bemutatta már a színháznak a darab hősnőjének ruháterveit. — Szimbólikus nőalakot rajzolt meg Molnár új darabjában, aki sok alakban jelenik meg, sokféle ruhában, de a külsőségekből is kifejezésre kell jutnia annak, hogy a nő ugyanaz, akár menyasszonyi ruhában, vagy gyászruhában, utazóruhában, vagy estélyi ruhában jelenik meg. Mindig a Nő, az Éva, aki nek egyénisége változatlan marad a különböző jelmezekben. Faragó Géza úgy oldotta meg feladatát, hogy a ruhákat könnyű fátölcsövetekből készítette, amelyek alól mindig áttör az akt, mint jelképe „a nő“-nek. A darabban két bizarr zeneszám is előfordul, amelyeket Nádor Mihály szerzett.

„Odüsszeu visszatérése“ Monumentális film, Lucianó Albertinivel a társaságban. :: Bemutatója vasárnap az Apollóban

LEGUJABB.

Yokohama nem épülhet újra.

(A japán kormány rendet teremtett.)

Londonból táviratozzák: Angol és japán jelentések szerint Japán katasztrófájában a halottak és sebesültek száma együttesen négyszáz-ezer, a hajléktalanokké legfeljebb félmillió. A Reuter-ügynökségnek je-

lentik Yokohamából: Tokióban sikerült a tüzet eloltani és a rend helyreállt. Az új Jamamoto-kormány teljesen ura a helyzetnek. Yokohama tényleg romhalmaz és a mostani helyen lehetetlen lesz újra felépíteni.

A misszió gyilkosainak nyomában.

(Készülnek az albánok.)

Rómából táviratozzák: A görög kormány a gyilkosok nyomában van. Az albán-görög határon két gyanús embert letartóztattak. Az olasz-görög konfliktus ügyében szenzációs fordulatok várhatók. Az olasz kormány felszólította a görögöket a

korui megszállás költségének fedezésére, amely eddig tizenöt millió lírát tesz ki.

Durazzóból jelentik: Az albánok a görög határon mindenütt erődítéseket emelnek.

Közgazdaság.

Tovább esik a frank.

A francia frank állására is kihat a márka katasztrófia, amely most már véglegesen megszűnt pénzérték, valuta lenni. A márka már nem pénzegység, alkalmatlan a kalkulációra, márkával sem eladni, sem venni nem lehet, és a spekuláció is elejtette. A francia frank esése, mint mai számunkban előre jeleztük, kissé befolyásolta a lei zürichi árfolyamát és egy százalékkal csökkent ma Zürichben a leu. A hivatalos irányítás annyira a frankra építette fel a leu árváltozásához fűzött reményeit, hogy Párisban ma a frank értéke csökken, a leu is olcsóbban jegyzik. A zürichi árfolyamok azonban, mint néhány nappal ezelőtt, ma sem igazodtak teljes arányban a párisi leu jegyzéshez, úgy, hogy a leu zürichi csekély értékcsökkenéséből nem szabad messzebbmenő következtetéseket levonni.

A dollár tartja erősen emelkedő irányzatát, aminek a japán vetélytárs letörése ad tápot. Kissé emelkedett az olasz lira is, a magyar korona ma nem változott. A belvárosi árak aránytalanul magasak. A helyi piacon délelőtt erős szilárdság támadt a zürichi nyitás után további leucést vártak, a zárlat megérkezése után azonban teljesen ellanyhult a devizapiac.

Aradi valutaárak. (Szeptember 7.) Francia frank 12.70, svájci frank 41, dollár 228, dinár 2.25, szokol 6.40, lira 9.50, angol font 1000, magyar korona 0.0080, osztrák korona 0.0032. — **Külföldiek:** Budapest külföldi 80, belvárosi 145, Bécs 312, Prága 6.75, Zürich 41, Milano 9.75, London 1030, Páris 12.60, Newyork 230, Belgrád 2.45.

Temesvári valutaárak. (Szeptember 7.) Berlin 0.000008, Newyork 225, dollár 228, London 1022, angol font 1000, Páris 12.40, francia frank 12.60, Zürich 40.70, Milano 9.65, lira 9.50, Prága 6.70, szokol 6.50, Belgrád külföldi 2.38, belvárosi 2.28, Budapest külföldi 90, belvárosi 150.

Bucurestii tőzsdézárlat. (Szeptember 7.) **Külföldiek:** Páris 12.45, Berlin 0.000040, London 1018, Newyork 230, Milano 9.75, Zürich 41, Bécs 0.003250, Prága 6.75, Budapest 0.0140. **Valuták:** Napoleon 800, márka 0.000045, leu 2, török

lira 1.16, angol font 1015, francia frank 12.60, svájci frank 41.50, lira 9.40, drachma 3.60, dinár 2, dollár 227, lengyel márka 0.0010, osztrák korona 0.0032, magyar korona 0.0075, szokol 6.50.

Zürichi nyitás (Szeptember 7.) Berlin 0.000014, Newyork 556, London 2513, Páris 30.95, Milano 23.65, Prága 16.50, Budapest 0.03, Belgrád 5.85, **Bucuresti 250**, Varsó 0.0023, Bécs 0.007825.

Zürichi zárlat. (Szeptember 7.) Berlin 0.000010, Newyork 556.25, London 2513, Páris 30.70, Milano 23.70, Prága 16.55, Budapest 0.03, Belgrád 5.85, **Bucuresti 250**, Szófia 5.40, Varsó 0.0028, Bécs 0.0078.

Budapesti Devizaközpont jegyzései. (Szeptember 7.) Napoleon 69200, Amsterdam 7510—7950, Belgrád 205—218.20, Berlin 0.0004—10, Bucuresti 90—102.10, lei 91, —103.10, London 87000—91400, angol font 87500—91900, Milano 820—875, lira 830—885, Newyork 19200—20300, dollár 19500—20600, Páris 1080—1146, francia frank 1095—1161, Prága 575—619, Varsó 0.08—9.65, Bécs 0.2730—2950, Zürich 3440—3650, svájci frank 3460—3680.

— **A budapesti Belvárosi Takarékpénztár Rt.** közli, hogy tegnap megtartott rendkívüli közgyűlése elhatározta az intézet alaptőkéjének felemelését 200 millióról 800 millió koronára olyformán, hogy elsősorban a 400.000 darab régi részvénynek eddigi 500 korona névértékét a tartalékalap terhére egyenként 1000 korona névértékre felybőlyegzi és az így előálló 400 millió korona alaptőkét 800 millió koronára emeli fel. Az új részvényekből 200.000 darabot a régi részvényeseknek ajánl fel 2:1 arányban 8000 korona árfolyamon, míg a további részvény mennyiséget az igazgatóság a közgyűléstől nyert felhatalmazás alapján lényegesen magasabb árfolyamon fogja értékesíteni. Az elővételi jog szeptember 7-től 15-ig délután 3—6-ig gyakorolható.

— **Az Angol-Magyar Bank tőkeemelése.** Budapestről jelentik: A vezető nagy bankok tőkeemelési

sorozatába rövidesen belekapcsolódik az Angol-Magyar Bank tőkeemelése is. A tőkeemelés ügyében Krausz Simon külföldön tartózkodik, ez ügyben tárgyalásokat folytat a bank előkelő külföldi érdekesoportjával. Az új tőkeemelés a legnagyobb szabású lesz a bank eddigi életében, abban részt vesz az amerikai tőke is Leeb és Kahn világhírű bankár cég útján.

Irodalom, művészet

Fenevad.

(Az aradi városi színház első prózai premierje.)

A fenevad című vígjátékot a színpad szerint Angelo Cana spanyol író írta és Kosztolányi Dezső, a jeles poéta fordította magyarra. Szellemes, ötletes darab, helyenkint finom pikantériával fűszerezve, de mentes a francia vígjátékok erős levegőjétől, a tónusa is egészen más. Inkább jól sikerült perszifláz a spiritizmus ellen, a szerző kedves formában támad neki az okkult tudományok rajongóinak. A Fenevad bemutatója egyúttal a társulat új drámai tagjait is bemutatta. A fő női szereplő Solfész Anny, akit a vígjátéki szubrett szerepkörére szerződtettek. Az első impresszió után ítéve, tehetséges színésznőnek látszik, otthonosan mozog a színpadon, organuma tiszta, kisebb hibákról azonban le kell szoknia, főként a gyors beszédéről. Exteriőrje azonban nem alkalmas arra, hogy az aradi színpadon iluziót tudjon kelteni. Mészáros Margit, akit naivának szerződtettek, a darab másik fő női szereplője, kellemes színpadi jelenség. Harmath Jolán is új tag, egy szobaleány jó szerepét ügyesen aknáztta ki. Sereghy Andor új lírai szerelmes, első bemutatkozása alkalmával egy inasszerpet játszott. A kissé passzív szerepből is meg lehet állapítani, hogy jó megjelenésű fiatal színész, szépen beszél és rendelkezik a jó színész kvalitásaival. Jávor Alfréd, ez az intelligens, rutinos színész játszotta a legnagyobb szerepet, egy főügyész pompásan megírt szerepét, aki mint modern jogász szembeszáll a miszticizmussal és fölényes biztonsággal bizonyítja be, hogy a rejtélyes dolgok igen egyszerűen magyarázható tények. Darvas pompás figura volt mint a spiritizma tant hirdető apostol. Mészáros Béla egy fiatal, fél-szeg leánygimnázumi tanárt játszott, sikereinek számát csak gyarapította. Gömör Emma és Gyarmati kisebb szerepeiket jól játszották meg. Darvas tehetséges rendezőnek bizonyult. Az előadást igen kisszámú közönség nézte végig. (k. s.)

* **Az aradi színház heti műsora.** Vasárnap d. u.: Bajadér, operette. Este: Levendula, operette. Bérlet. Hétfő: Aranymadár, operette. Somogyi Emmy és Ekecs Ferenc vendégfelléptével. A. bérlet. Kedd: Hollandi menyecske operette. Somogyi Emmy és Ekecs Ferenc vendégfelléptével. B. bérlet. Szerda: Névtelenek, színmű. Bemutató. C. bérlet. Csütörtök: Névtelenek, színmű. A. bérlet. Péntek: Névtelenek, színmű. B. bérlet. Szom-

báton: Szépasszony kocsisa, operette. Bemutató. C. bérlet.

* **A temesvári színház műsora.** Városi színház (Ferdinánd-szálló): Szombat: Bajadér, rendes helyárok. Vasárnap délután: Levendula, mérsékelt helyárok. Este: Aranymadár, rendes helyárok. Hétfő: Tökmag. Kedd: Tökmag. Szerda: Velencei kalmár. Csütörtök: Velencei kalmár. Péntek: Lányom ötszázmillió szománya. Vasárnap d. u.: Bajadér, Este: Gazdag leány.

* **A gyárvárosi városi színház:** Hétfő Három a tánc. Kedd: Három a tánc. Szerda: Levendula. Csütörtök: Aranymadár. Péntek: Aranymadár. Szombat: Hamburgi menyasszony. Vasárnap: Hamburgi menyasszony.

* **Az aradi színház hírei.** Bajadér. Az első vasárnap délutáni előadását tartja meg ma az aradi színház egy kitűnő repriznek a keretében. A Bajadér kerül színre Kováts Katóval a címszerepben, Rághy János herceget pedig Tompa Béla fogja játszani. Új lesz Sáros Nelly Mariettában, míg partnere a kitűnő Sebestyén lesz. — A Levendula Vasárnap este bérletszünetben kerül színre, részben új szereposztásban. A Levendula eddigi sikerei biztosítéka a további táblás házaknak. A két primadonna-szerepben, Dérynében: Horváth Mici és Camillában: Kováts Kató lép fel. Megverit ezúttal először játsza Pattantyus Manó, az új táncos-komikus. Lottit pedig Sáros Nelly adja. — Szombaton este harmadszor kerül színre Angelo Cana nagyszerű vígjátéka, a Fenevad. A darab Aradon ugyanolyan frappáns hatást ért el, mint a világvárosoknak színpadjain. A Fenevad a közönség érdeklődését mindvégig letudta bilincseni nagyszerű meséjével és érdekes fordulataival. Az előadás a premier szereposztásában megy. — Hollandi menyecske, az elmúlt szezon nagyszerű újdonsága kerül előadásra kedden az aradi színházban. A darab keretében Somogyi Emmy, a vendég szubrett-primadonna és Ekecs Ferenc táncos-komikus is fellépnek. Azonkívül játszanak az újak közül Pattantyus Manó és Sáros Nelly, a többi szerepekben nincsen változás. — Róna Dezső színgazgató szerződéses célból hétfőn az Aranymadár operett címszerepében fellépetti Somogyi Emmi, a clujiai (kolozsváriak) volt kedvenc szubrett-primadonnáját. Ez alkalommal fellép ugyancsak szerződéses célból Ekecs Ferenc, a kiváló táncos-komikus.

— **Fetter Irén** hangversenyének-nő énektanfolyamot nyit kezdők és haladók részére. Beiratkozás lakásán: Arad, Str. Cosbuc 4., I. em., (Wesselényi-utca 1. sz.)

* **A temesvári Thália-kabare** gyárvárosi helyiségében ma este pompás új műsor kerül bemutatásra. A nagyszerű világvárosi műsor keretében színre kerül a „Szerlem tanyája” című nagyszerű Steinhart-bohózat, melynek főbb szerepeit Sz. Katona Emmi, Zsirosné, Jordai Ica, Karácsonyi Baba, Szakács Árpád, Marosi Vili, Nádassy Ernő és Beregi Ernő játsszák.

„Az arany háromszög”

Izgalmas kalandorfilm bemutatója vasárnap az

Urániában.

Milliárdosok harca Felsősziléziáért.

(Bosel offenzívája Stinnes ellen. — A bécsi tőzsde Budapest és Prága befolyása alatt.)

(A *Közlöny* bécsi szerkesztőségétől.) Bosel, a fiatal bécsi milliárdos nem tud belenyugodni abba, hogy Stinnes megszerezte az összes jelentősebb felsősziléziai szénbányákat. Bosel már hónapok óta kísérletezik, hogy Stinnes felsősziléziai pozícióját megingassa. — Most a lengyel kormány segítségével akarja Stinnes akól Felsősziléziában a talajt kirántani. Ez az oka annak, hogy a hónap közepén Varsóba utazik. Varsói útját bécsi és berlini lapjai segítségével figyelik. A bécsi „Der Tag” és a „Der Morgen”, valamint a berlini „Montag-Morgen” egy alkalmat sem mulasztanak el, hogy a lengyel kormány figyelmét ráirányítsák Stinnes lengyel-ellenes, német nacionalista törekvéseire. Bosel így akarja meggyőzni a lengyel kormányt arról, hogy Stinnes felsősziléziai uralma veszélyes Lengyelországra nézve.

MAGYAR FEJEK.

Rupert, az örök ellenzéki.

(A *Közlöny* budapesti tudósítójától.) Rupert Rezső neve fogalom lett. Ő volt az első, aki leleplezte a szélsőségek visszaéléseit, aki kiállt harcolni az üldözések, kegyetlenkedések, terror ellen. Érdekes, ritka emberpéldány. Kicsi, barna, hosszú haju, szegényesen öltözött, lázas tekintetű emberke. Nem is jó szónok. Sokat beszél. A legkisebb témához is kell neki néhány óra és mindig elkalandozik „árgyától” — belekavar beszédébe mindent, ami izgatja. Gyakran agyonüti a bőbeszédűség legszebb sikereit is. Visszont mindig az igazság vezet. Hiszi azt, amit mond. Rajongó meggyőződés sugárzik ki minden szavából. Bátor. A legnehezebb időkben mondta ki azt, amit nyíltan előhozni még akkor senki sem mert. Védni merészkedett üldözötteket a legveszedelmesebb időkben a legfélelmetesebb ellenfelekkel szemben is. Kár, hogy nem tud beszéde terjedelmére határt szabni, mert stilusos, művelt ember és kiváló jogász. A legnagyobb magyar jogász — Edvi Illés Károly mellett tanult, kedvence patvaristája volt és Edvi Illés nevelte bele a jog fanatikus, rendíthetetlen, szenvedélyes szeretetét.

Szegény, deveseri sváb iparos gyermeke, aki küzdelmes ifjúság után nyitott Veszprémben ügyvédi irodát. Lapot is szerkesztett itt. A Károlyi-forradalom eltávolításakor ő volt az egyetlen megyéjében, aki szembe mert fordulni a terrorral. Lapját erre megszüntették.

Aki a bécsi tőzsde múlt heti forgalmát figyelemmel kísérte, megállapíthatta azt, hogy a bécsi tőzsde árfolyamai a budapesti és prágai jegyzések után igazodnak. A bécsi tőzsde teljesen Budapest és Prága befolyása alá került. Ennek egyik fő oka talán az, hogy a bécsi piac érdeklődése az utóbbi napokban fokozott mértékben a magyar és cseh papirosok felé terelődött. A cseh, de főként a magyar értékek „Aufwertungshause” megindult a bécsi tőzsdén és itteni pénzügyi körökben számolnak arra, hogy a magyar értékek emelkedése tovább fog tartani egészen addig, amíg az árfolyamok elérik azt a kurzust, amely a magyar papirosok belső értékének megfelel. Mivel a bécsi tőzsdén a magyar és a cseh papirosok fognak továbbra is dominálni, a budapesti és prágai irányítás továbbra is megmarad.

nyomdáját lerombolta, háza butorait szétzúzta a csövesek. Éjszaka felöltötte lakásába és egyszer egy golyó kis fia füle mellett sivitott el. Irodáját be kellett csuknia. A kommunizmus alatt ki akarták végezni — unokaöccsét meg is ölték, — mert tiltakozott a terror ellen. Ausztriába menekült, ahol hallatlan nyomorban, eltetvesedve és lerongyolódva szenvedett egy internált táborban.

A kommunizmus bukása után eleinte antiszemita hurokat pengett, de hamarosan belátta, hogy ez is szélsőségbe csap át. — Nyíltan szembe fordult hát ezzel is. Igen szegény ember. Tönkretette, üldözte a forradalom, a kommunizmus és a jobboldali szélsőség is megtéptáta, mert minden idők, minden változóony jogellenessége ellen fellázadt jog iránti szenvedélye.

Ez a sok üldözés, az állandó harc és a rengeteg szenvedés teszi ekzaltálttá, becsületes elgondolásában fékezhetetlenné. A legbátrabb és legmegbízhatóbb katonára (a háborút is végig harcolta különben és kétszer is megsebesült), de azért vezérnek még sem alkalmas. Ellenzéke volt mindig mindennek eddig is, azután is az lesz. Ha a liberálisok jutnának kormányra, azoknak viszszaállításait is hasonló szenvedéllyel támadná. Ha pap volna, sohasem lenne belőle püspök. Politikus és sohasem lesz belőle miniszter. Ügyvéd és sohasem lesz belőle gazdag ember. Talán néha még a saját jogérzékével sincs teljesen megelégedve és azt is támadja, amikor egyedül van.

SAKK.

Rovatvezető: Dr. Janay Géza.

18. Szabálytalan megnyitás.

Játékozották Mährisch-Osttrauban, 1923 júniusban.

Világos: Grünfeld. Sötét: Selesnieff.

1. Hg1—f3	1. d7—d5
2. d2—d4	2. Hg8—f6
3. e2—c4	3. e7—e6

A játék átment az elhárított vezérselbe.

4. Hb1—c3	4. Ff8—e7
5. Fe1—g5	5. e7—e6
6. e2—e3	6. Hb8—d7
7. Vd1—c2	7. d5×c4?
8. Ff1×e4	8. Hf6—d5
9. Fg5×e7	9. Vd8×e7
10. 0—0	10. Hd5×c8?

Két kis pozíció-hiba után világos erős centrumával máris jobban áll.

Gyengíti a c6 pontot; jobb volt Hb6.

Most már a b— gyalog is

visszamarad.

11. b2×c3	11. b7—b6×?
12. a2—a4	12. a7—a5
13. Fe4—d3	13. h7—h6
14. Ba1—b1	14. 0—0
15. Hf3—d2	15. Fe8—a6
16. Fd3×a6	16. Ba8×a6
17. Bb1—b3	17. Ve7—d6
18. Bf1—b1	18. Bf8—b8
19. f2—f4	19. c6—c5
20. Vc2—e4	20. c5×d4
21. c3×d4	21. Ba6—a7
22. Hd2—c4	22. Vd6—c7
23. Hc4—a3!	23. Hd7—f6
24. Ve4—d3	24. Ve7—c6
25. Ha3—b5	25. Bf7—b7
26. Bb3—c3	26. Vc6—d5
27. Bb1—c1!	27. g7—g6
28. Bc3—c8+	28. Bb8×c8
29. Be1×c8+	29. Kg8—g7?
30. Vd3—a3!	30. Hf6—d7
31. Hb5—d6!	31. Vd5—h5
32. h2—h3	32. Vh5—d1+
33. Kgl—h2	

Jobb volt Kh7

Ha a megtámadott B lépne, úgy He8+ és Ve7 nyerne.

Sötét feladja; a jelzett fenyegetések nem védhetők.

Megfejtés. A 9. feladvány megfejtése: Be2—e8.

Sakkújságok.

A timisoarai sakk-kör elsőosztályu versenyén a kör elnöke, Mayer György, az európai-hírű verseny-játékos lett első.

Sakkversenyek mindenfelé.

Mährisch-Osttrau: 1. Lasker, 2. Réti, 3. Grünfeld és Selesnieff. Lasker, az ex-világbajnok külön tízezer cseh korona fellepti díjat kapott. Schöveningen: 1—2. Johnen és Spielmann. 3. Maróczy.

A svájci mesternek ez az első jelentős sikere. Liverpool: 1. Mis-

ses, 2. Maróczy, 3.—4. Thomas és Yates. Helsingfors: 1. Emmrich, fiatal drezdai mester. Olaszország bajnokságát Roselli nyerte Marotti ellen match-ben 6:2:6 arányban.

Az Egyesült Államok bajnokságát Marschall nyerte Lasker Ede ellen 5:4:9 arányban. A vesztes nem azonos a volt világbajnokkal, még csak nem is rokona.

A bécsi vásár kudarca

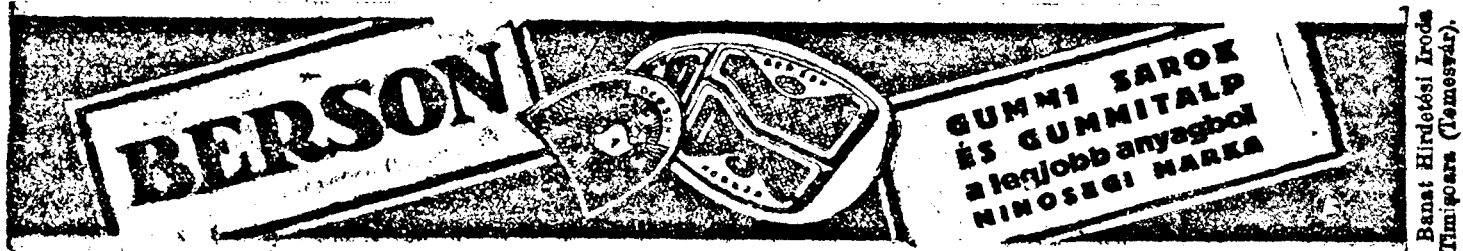
(Elmaradtak az idegenek.)

(A *Közlöny* bécsi szerkesztőségétől.) A lipcsei vásár után a bécsi Messe is igen kedvezőtlen körülmények között nyílt meg. Az idegenek szinte teljesen kimaradtak. A bécsi kereskedők között nagy az elkeseredés és a Messe vezetőségét okolják a kudarccért. Ervelésük szerint a Messe vezetősége nem fejtett ki kellő propagandát, egyébként éppen a jelenlegi német katasztrófa való tekintettel az idei bécsi vásárnak sokkal jobban kellett volna sikerülnie. A bécsi kereskedők körében felmerült az a gondolat, hogyha a Messe vezetősége a tavaszra nem fejt ki nagyobb propagandát, illetőleg a tavaszi vásárt nem készíti jobban elő, úgy részt sem vesznek ezen, mivel a részvétel költségeit sem keresik meg ezáltal.

Magyar buza Svájcban.

(A magyar közlelmezési miniszter beszámolója a svájci buzavásárról.)

Budapestről táviratozzák: Bud János magyar közlelmezési miniszter a mai nemzetgyűlésen nyilatkozott a svájci buzaszállítás ügyéről. A miniszter terjedelmes beszédben vázolta Magyarország nehéz pénzügyi helyzetét, és főleg azt hangoztatta, hogy külső erők hatottak közre a korona romlásában, ezért volt lehetetlen ezt a romlást megakadályozni. A magyar és svájci kormány között került elő megegyezést létrehozni, amely szerint Magyarország kétezer vagon búzát szállít Svájcnak, s erre már felvett huszmillió frank előlegét. Bud János a továbbiakban kijelenti, hogy ez az első olyan nagyszabású lépés a külföld felé, amely a magyar drágaságon enyhíteni fog. Egészen téves az a felfogás, hogy Svájc olcsón kapta meg a magyar búzát. Svájc kormányának az volt az álláspontja, hogy a búzát, — nagyobb mennyiségről lévén szó — határozott áron fizeti, amely kizárólag a szeptember és október hónapokra való szállításra vonatkozik. A többi ajánlat kedvezőtlen volt. — A magyar nemzetgyűlés nagy többséggel helyeselte a közlelmezési miniszter referenciáját.

Banat Hirdetési Iroda
Timisoara (Temesvár).

Ezer ember megmérgezte magát.

Szófiából táviratozzák: Vidin város több, mint ezer lakosa megmérgezte magát az által, hogy a Duna vizéből ivott. Számos aszszony és gyermek meghalt a megmérgezettek közül. A hivatalos vizsgálat megállapította, hogy azon a helyen, ahol az ivóvizet meríteni szokták, a folyó vize megvan mérgezve nagymennyiségű ólomtól.

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közlőkéért nem vállalunk felelősséget.

Értesítés!

Ugy a n. é. közönség, mint megrendelőim szives tudomására adom, hogy Arad, Str. Bratianu (Weitzer-u.) 6-8 számú házban férfi-, női- és gyermekolóp készítői fióküzletet

nyitottam, amelyet személyesen vezetek. Minden törekvésem az leand, hogy nagybecsű pártfogóim megalégedését mindenkoron kiérdemeljem. További szives pártfogást kér: **Kártyás Lajos.**

Hölgyeknek mindennapi használatra. Uraknak borotválkozás utánra ajánljuk a

HELACITOT

Lezadó fényes zsiros arc, egyszeri lemosásra osodás szép lesz, mintha valami lehetet finomságu harmattal volna bevonva. (Mitesserek) atkák pár nap alatt elmúlnak. — Legártalmatlanabb araszéplő. — Készíti:

Dr. Földes és Heho Margiterna gyára
Budapest, I. Bertalan-utca 26.
Arad—Uj-Micota. 18868

Ludovic PÁLINKÁS Lajos

vllanyberendezési Szakos 18204

Arad Str. Brancoviciu (Földes-pálkakepújával szemben.) Vállalja minden e szakba végő munkák készítését, javítását és átalakítását e legfontosabb kivitelben jutányos árárt.

MOTOREKE

Comniok üzembeg látható. Versenyen kívül munkatejesítmény és tartósságu. Azonnal szállítható. 5098

Kovács Soma Társaság, ARAD.

Ghiorocon

5 kat. hold szálló gyönyörű természet és hozzávaló

felazereleással olesón áron sürgősen eladó. Bővebbet: Wallinger-irodában Aradon. 13322

Urinők figyelmébe!

Az őszi szezon kezdetével sikeresen működő kalaptanfolyamat újra megnyitottam. Valamint kalapujdonságaim megérkeztek.

Binder Kornélia,
ARAD, STRADA EMINESCU 42.
(Deák Ferenc-utca) 21.

Olcso

térfi-, női és gyermek-cipők elsőrendű kivitelben tartós jó anyagból

Czernóczi Testvérek
cipőfűzésben kaphatók, Arad, Str. Marasesti 7. (Kossuth-u.) 3. Saját készítés!

Német gyártmányú mezőgazdasági gépek

és pedig: oséplőgépek, gőzgépek, motorok, pkek, kévektők mal-mok, tejszeparátorok, stb. eladók. 15

AST, Timisoara (Temesvár) Metropol-szálló.

Kereskedő SINGER varrógép raktár vezetőkre ügynökök

SINGER varrógépek részletfizetésre leendő eladása céljából magas jutalék mellett felvétetnek. 13822

Bourne & Co.

Arad, Bul. Reg. Ferdinand 9. (József thog-ut)

Arany — ezüst tárgyakért **Reiner József** ARAD, a Lutheránus templom mellett.
a legmagasabb árt fizet

Telefon 151.

Mindenfajta nyomtatványokat

Telefon 151.

a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig izlésesen, jutányosan és gyorsan készít

az „Aradi Közlöny” nyomdája
Acsev-palota

Virágcserep

minden méretben.

Fajence kályha,

ugysáintén

Chamotte téglá

kapható legjobb minőségben

Szilágyi & Comp.

aradi keramial gyárában.

Telefon 556. 4914 Telefon 556.

Csobod János

vizsgázott fogtechnikus

Ösv. Morgenstern Gyuláné fogászati műtermét Arad, Strada Bratianu (Weitzer János-utca) 15., a főpostával szemben átvette. 4076

Olesón eladó

18322

Aradtól 20 percnyre egy gyönyörű kassély parkirozott udvarral és kerttel, Bővebbet

Baraghiannál, Postafiók 109. Arad.

PÁLYAZAT TANITÓI ÁLLÁSRA

A Sírjai (világosi) rom. kath. iskolaszék pályázatot hirdet egy magyar tannyelvű néptanítói állásra. Pályázhat minden okl. tanító, vagy tanítónő. Pályázati feltételek az elnökségnél megtudhatók. Pályázati határidő szeptember 15-ika 5084

Teifert Ferenc,
iskolaszéki elnök.

Dr. PASCUTIU

(ezelőtt Dr. Bácskay) főle

Himlő oltóanyag

legfrissebb állapotban állandóan kapható

— detail és engros —

Hajós Arpad gyógyszer-tárban, ARADON, a megyeházzal szemben.

En Csillag Anna

186 cm. hosszú óriási Loreley hajamat az általam feltalált kenőcs és szappan 14 havi használata után kaptam. Ez az egyedüli szer hajhullás ellen és annak növelését előmozdítja, a fejbőrt erősíti. Férfiaknál előmozdítja a teljes, erőteljes szakálnövést

és rövid használat után úgy a haj, mint a szakáll természetesen fényű és sűrűségről lesz és megkímél a legvégsőbb korig idő-előtti korai megöszüléstől. Egy tégely kenőcs Lei 50. — Egy darab szappan Lei 35. —

Kapható minden gyógyszer-tárban, és drogeriában vagy az összes előzetes bekiüldése mellett a romániai kóterakatból:

Gracia Kozmetikai Laboratorium ARAD. 18776

Női-divat segéd

perfect románul és németül beszélő szeptember hó 15-i belépéssel ajánlatát kérjük.

Rosenblüh H. si Comp.

Szeplő ellen nincsen

Semmi más segítség

Kaiser-Borax

Ehez nem fár kétség.

H-13875

Győződjön meg arról, hogy mindennemű férfi fehérnemű a legdivatosabb kivitelben, továbbá Liliom-schiffnek és vásznak, Ing-zefirak, voalok, grenadinok, férfi- és női-harisnyák dus választékban, legolcsóbb árákon

Varjasnál Str. Metianu (Forray-u.)
Az arany kakas"-hoz.

Figyelem! Női kalapujdonságok! Eredeti gyári árak! Reiner György női divatruháza
Kérem kirakataimat megtekinteni! Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u.) 1. szám

Apró hirdetések

Oktatás.

SIKETNÉMA, gyenge tehetségű. Ideges gyermekeket tanít magyarul, vagy németül, beszédhibákat javít felnőtteknél és gyermekeknél, megsikertült felnőtteket és gyermekeket a beszédnek szájról való leolvasására tanítja az egyedül, sok évi tapasztalattal bíró, okleveles szakember Aradon. Cim Aradi Közlöny kiadójában. 5110

Különféle.

KERÉKPÁROKAT, varrógépeket, gramofont, legjobban javít Schwarcz műszerész Arad, Str. Brancovici (Lázár Vilmos-utca) 3. 13641

PERFECT Iőzőnő jó fizetéssel azonnal felvétetik, ugyanott fiúoltányók és bu-torok eladóik. Arad, Bul. Regele Ferdinand 57-59. 5118

KÖLCSÖNT adunk kereskedelmi árakra és ingóságokra. Cim Aradi Közlöny kiadójában 5068

MAGAS kamatra három havi lejáratra 3000 Lei-kölcsönt keresek. Leveleket „Magas kamatra 3000” címre Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 5109

HASZNALT ÓLOM megvételre keresztek. Bővebbet a kiadóban.

Ócsón eladó

elfoglalható 2 lakással, Arad Str. Coanda (Borona-u.) 35-ös újszámú ház szép nagy kerttel. Bővebbet: Wallinger-irodában Arad. 13323

Nem bosszankodik, ha valódi angol acél

LEO írótollat használ. Mindenütt kapható.

Gyári lerakat:

Galambos Papeterie, Timisoara, „Bánát” 1614 Cetate. 14

Butorok
a legjobb kivitelben állandóan raktáron és mérsékelt árak mellett kaphatók: 18779
VICTORIA-butorgyár,
ARAD, Strada Ioan Calvin 42.
Lerakat: Neuman palota, (Strada Horia.)

Ujságmakulatura
5 kgr.-os csomagokban
kapható a kiadóhivatalban

Régi fogat, tört aranyat vesz: **ZINNER** ékszerész, Arad, Str. Meşianu (Forray-u.)

MANOMETER
és mindenféle mérőműszereket készít, javításokat vállal:
Gáspár műszerész, Arad, Str. Horia No. 1.
javítás végett beiktatótt műszereket rövid idő alatt vissza küldöm. **Telefon 315.**

Női velur- és posztókalapok
minden divatszínben a legolcsóbb árakban, férfi velur- és keménykalapok nagy választékban. Bármilyen női vagy férfi kalap festését minden divat színre és formára elvállalom — Első aradi villanyerőre berendezett férfi- és női kalapgyártás
Bittenbinder Konrád Arad, Str. Eminescu 42-2. (Deák F.-u.) Fehér Kereszttel szemben.

WILHELM FEUCHTWANG
REPRÉZENTANTUL AL FIRMEL
GOITEIN, MICHAEL & CO., WIEN
TIMISOARA.
TELEGR: POLYCHEMIE, TIMISOARA. TEL. 19-78.
VEGYI CIKKEK EN GROS.
RAKTÁR: TIMISOARA. 13735

Tágas, világos, szép 5085
üzlethelyiség
egybenyiló nagy helyiséggel a Belváros közepén azonnal **kiadó,**
Irodának igen alkalmas
Cim: **Nagy, szappanos.** Arad
Strada D. Balassa (Purgly-utca) 125.

Mélyfurások Vállalata
Latzel és Kutscha Wien.
Végez furásokat víz, szén stb. részére és szállít teljes furó berendezéseket.
A céget képviseli:
Fényes Kálmán
mérnök Arad, Bul. Carol 37.
Ugyanett új vízvezeték csövek öntött vasból kaphatók. 5081

Rheumát, köszvényt
biztos sikerrel gyógyít:
a SIMAY-féle vizgyógyintézet
szénsavas- és kénes fürdője.
NYITVA: férfiaknak reggel 7-től a 9-ig nőknek délután 2-től 6 óráig. 3388

Aranyát, ezüstjét, briliáns- és gyémánttárgyait a legjobban eladhatja **Waldmannál** Arad, Piata Anram Iancu 14. (volt Szabadság-tér) 5088

Blaha János és Fia
Kék festőde
Timisoara, II., Strada Negruriei 19. (Mérleg-u.) Kapható: **habos mángolt kötény, molinak és kálikok** az összes szélességekben és színekben, **fehér, kék és piros virágú fejkendők.**
„Bánát” 1601. 2

Ujdonság!
Hölgyeim! A b. figyelmükbe ajánlom a bábaképezdei Dr. ALBU profesor féle nadrághaskót, amely kitünően bevált. Operálás és szülés után, elhíjazódott nők részére nélkülözhetetlen, a régi mider rendszert kizorítja a forgalomból, kényelmes és egészséges viseletével. Készítője:
Horváthné, Arad, Piata Catedra, lel (Théköly-tér) 6.

WARTBURG
In sämtlichen FARBEN
für Handel Industrie u. Gewerbe unterhält umfangreiches **LAGER**
Arzberger, Schöp & Co. G. m. b. H. Eisenach (Deutschland)
Anfragen sind zu richten an unseren Vertreter Herrn **J. DAVID,** ARAD, Str. Ciorogariu 15. (Vécsey-utca) 7. 4745

Receptpogácsát
minden mennyiségben, a legmagasabb árban vásárol, távirat vagy telefon ajánlatokat kér
Berkes és Lengyel cég, Arad, Str. Románulul 5. Telefon 840

Mütrágya raktárra érkezett
Aradvármegyei Gazdasági Egyesület
14105

Modern csillárok érkeztek nagy választékban. EISER & COMP, Arad, Strada Braşianu (Miporita - palota)
Sok pénzt megtakaríthat, ha a felülmúlhatatlan minőségű **„EGOL”** cipőkrémet kékítő-táptápláló **használja.**

**Oszi felöltő- és ruha-
ujdonságok megérkeztek:**

JULIU PLESZ GYULA

séghoz, Arad, Str. Col. Piriol (Vörösmarty-) 8., a színház hátsó bejáratával szemben. Külön mértékosztály. Saját angol és francia divatszalon. Olcsó szolid árak. Dús választék. Kérem a névre ügyelni.

Hirdessen az

„Aradi Közlöny”-ben,

és hirdetése megjelenik a

„Bánáti Közlöny”-ben is.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.

Minden szó hirdetésért 3 lel.

Vastagabb betűvel 4 lel.

A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután 3 óráig vesszünk fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

A legkisebb hirdetés ára 10 szög 20 lel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

CICA 9 órákor kedden. Cica. 13323

Házasság.

HARMINCHÁTEZER LEI évi jövedelemmel bíró középkorú hölgy férjhez menne hozzá illő uriemberhez. Választ „38” jellegre Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 5082

Alkalmazás.

GAZDASÁGHOZ értő középkorú urinő ajánlkozik háztartásnőnek, vagy anyahelyettesnek vidékre, vagy pusztára. Cim Timisoara (Temesvár) Bánáti hírlapiroda. 16

PERFECT gép- és gyorsírónő ügyvédi irodába jó fizetés mellett felvétel. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5114

EGY éves és 7 éves gyermek mellé uricsaládhoz lehetőleg németül tudó nevelőnő keresetik. Guttman Samu Arad Str. Baritiu (Rákóczy-utca) 39. 14013

KÖNNYŰ munkára leányokat felvesszünk. Jelentkezés szombat délután 2-től 5-ig Gábor csokoládégyár Arad, Strada Cuza Vodă Nr. 1. 14013

HÁZIKISASSZONYNAK ajánlkozom a főzést vállalom, háztartásban segédkezem. Cim Kelet hírlapiroda Arad. 14013

ROMÁNBAN PERFECT ÜGYVÉDJELTET keresek mielőbbi belépésre. Ajánlatok „Ügyvédek” jellegre Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 5108

IRODAI gyakorlatlalt bíró komolyabb nő aki a gépirást, magyar-német levelezést és egyszerűbb könyvelést vállalja, állandó alkalmazást nyerhet. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5087

TEXTIL nagykereskedésbe segéd felvétetik. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5086

MECHANIKAI műhelyem részére tanoncok jó fizetéssel felvételnek Szegfü írógépvállalat Arad, Piata Luther. 14012

TISZTESSÉGES mindenek azonnali felvételre Arad, Bulev. Regele Ferdinand (Boros Béni-tér) 20b) I. 3. 5102

EGYEDŰL álló urinő ajánlkozik háztartásnőnek magányos urhoz. Leveleket Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérem küldeni „Jó gazdasszony” jellegre. 5095

KONYHA, schank, vagy kávéház felirónőnek ajánlkozik 40 éves nő. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5094

GAZDASSZONYT keresek felura idősebb házaspárhoz, azonnali belépésre. Kötően kell főzni. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4805

SZORGALMAS mindenek takarításban gyakorlott, felvétetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4718

KERTÉSZT, aki kis gazdaságot és tehénfésztet vezetést vállalja, azonnali belépésre keresek. Bizonyítványokat elvárom. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4806

SZŐLŐKEZELŐNEK, pincemesternek ajánlkozik gyakorlott, intelligens, szorgalmas fiatal nő ember. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5076

Lakás.

BELVÁROSI kétszobás lakásomat elcserelném hasonlóval. Cim Wallinger hirdetőjében. Arad. 13321

KERESEK butorozott lakást. Lehetőleg két szoba fürdőszobával, föltétlenül külön bejárattal legyen. Cim Kelet hírlapiroda Arad. 14012

IRODAHELYISÉG céljaira keresek belvárosi 2-3 üres szobát. Cim Wallinger hirdetőjében. Aradon. 13322

BUTOROZOTT szobát keresek konyhasználattal a belváros közelében. Címeket Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 5105

FIATAL uriember a város központjában butorozott szobát keres. Ugyancsak keres gyermektelen fiatal házaspár is. Ajánlatokat Ecca-üzletbe Arad, Strada Eminescu 40a' 13961

INTELLIGENS uriembernek butorozott szoba teljes ellátással azonnali kiadó. Arad, Strada Bratianu (Weitzer János-utca) 8. udvarban, ajtó 5. 5107

Vétel és eladás.

VÁSZON-ERNYŐ üzletbejárattal fölé, hásszállt, de jókarban, hozzá való teljes felszereléssel eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5000

FINOM női fehérnemű, ágynemű, butorok, íróasztalok, női ruhák, dísz tárgyak, kézimunkák, káp, függöny, stb. eladó. Arad, Strada Consistorului 12. (volt Batthyány-utca 23.) I. emelet jobb. 1000

BUTOR, két modern világos hálószoba teljesen új eladó. Arad, Str. Cătar 129 (Illés-utca) 26. 5119

ANTIKA tárgyakat, díszműveket, kézimunkákat, függönyöket, szőnyegeket, fehérneműt stb. bizományba vészek. Arad, Strada Consistorului 12. (volt Batthyány-utca 23.) I. em. jobbra. 1000

GYÖNYÖRŰ világos, egészen új hálószobaberendezés 15.000 leltért eladó. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 13929

ZONGORA, rövid, palisander, elsőrangú bécsi gyártmány, eladó Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5079

A NAGY KERESLETRE VALÓ TEKINTETTEL sürgősen keresünk antik butorokat, perzsa szőnyegeket, festményeket, műtárgyakat, régi évszám és porcelán tárgyakat, japán vázákat és ezüst ötvös munkákat. Vidéki meghívásra kituzunk. Szépművészeti Szalon Arad, Ortutay-palota. 13573

REVAI LEXIKON alkalmi vétel, kapható Knieszer papirkereskedésében Arad, Str. Vladimirescu (Dobó-utca) 1. Ugyanott olcsó Schuber papiros. 13565

BUTOR RAKTÁROMBAN ebédők, hálószobák, valamint kárpitos árak olcsó áron kaphatók. Wiegandfeld Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 40a) 13585

NYERSBORKÖVET veszek minden mennyiségben Irom Arnold Arad Str. Grigorie Alerandrescu (Bercsényi-utca) 39. sz. 13631

KOCSIKENŐCS prima, tovotvezsír, mindennemű gépkendőkészítők nagybanl áron kaphatók az Aradi Olajipar Részvénytársaságnál Arad, Bulev. Regele Ferdinand I. No. 46-22. Telefon szám 135-407. 3935

IRÓGÉPEK, kellek raktára, szakszerű látító műhely. Szegfü, Arad, Piata Luther 3. Telefon 111. 13731

EGY szőlőprés, borszivattyu és turfaclosette vadonatúj eladó. „Comissio” Arad, Bulev. Regina Maria (Andrássytér) 20. az udvarban. 5007

ELADÓ Lipován (Lippán) Fő-ut 15. sz. alatt üveges üzlethez alkalmas teljes berendezés. Bővebbet ugyanott. 4635

GYAPJUFÉSÜLŐGÉP 5 lóerős benzinneművel eladó. Guthir Péter Guttenbrunn 425. szám. 4857

HAJAT vesz, megfakult hajmunkák festését vállalja Fischer modern hajmunkavállalata Arad, Str. Mărășesti (Kossuth-utca) 58. 4962

ELADÓ Sillindán 5 darab 30-35 Hl. nagyságú boroshordó. Érdeklődni Margold Lajos jegyző Ágya. 5070

JÓKARBAN levő két lóra való strájkocsi jutányosan eladó. Megtekinthető Bauer Józsefnél Murágel (Zsigmondháza.) Bővebbet Holstein, Paulis, mailomban. 5091

KÉZIMUNKA anyagok, Jumper-pamut és selyem, saját készítményű himzett és talliüggyöngyök szotid árakban Erneszt üzletében Aradon, színház mögött. 5088

KÉT jó női kabát eladó Arad, Str. Calvin 6. földszint 2. 5101

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szmirnászőnyegeket, egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique Arad, Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Eliz-palota.) 11895

VÉSZEK könyvtárakat, hangjegyeket, bélyeggyűjteményeket, festményeket és hereditákat a legmagasabb árakon. Kerpel József könyvkereskedése, 100.000 kötetes kölcsönkönyvtár Arad. Telefon 385. 13629

ELADÓ egy darab 25 Hl. és két darab 45 Hl. boroshordó, ifj. Scherer Károly Santana-Nou (Ujszentanna.) 5103

ELADÓ jókarban levő zongora, 24 személyes ebédasztal, hordók, kádák és prés. Szabó Mártonnál Ghioroc. 5112

Ingatlan.

NAGY HÁZ jóforgalmu helyen üzlettel, német nagyközségben eladó. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5069

Hirdessen a

„Bánáti Közlöny”-ben

és hirdetése megjelenik az

„Aradi Közlöny”-ben is.

ELADÓ 19% hold szántóföld Timisoara-tól (Temesvártól) 3 km. a szegedi vámmellett, épülettel, takarmánnyal együtt. Azonnal átvehető. Értekezni lehet a tanyán. 12

MAGANHÁZ elfoglalható lakással eladó. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5078

BELVÁROSBAN kisebb földszintes bérház — építkezésre, ipari üzemek is alkalmas, nagy udvarral és pincehelyiségekkel — eladó. Arad, Str. Cosbuc 9. (Wesselényi-utca 50.) 5093

ÖTVEN-SZAZ holdas tanyás birtokot bérbe keresek. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5106

CÁLEA SÁGUNA (Varlassy Lajos-utca-ban) adómentes két szoba, két konyhából álló ház 120.000 leltért eladó. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 13929

Üzletek.

PIAC közelében egy üzlet berendezéssel eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5092

Ellátás.

NYOLC-TIZ TAGBOL álló díszített társaság üzletet háztelkeztést, 1-2 gimnáziumi tanuló teljes ellátást kaphat. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4916

TELJES ELLÁTÁST zongoratanítással, francia és német nyelv oktatással kaphat uri családnál két 12-14 éves fiú, vagy leány tanuló. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4873

TANITÓNÓ teljes ellátást keres központban külön szobával. Ajánlatokat Ecca üzlet Arad, Strada Eminescu 40a) 13961

KISEBB deákgyermekeket ellátásra elfogadok szv. Juhász Nyitő Pálné Arad, Strada Grănicerilor (Török Ignác-utca) 7. szám. 5096

URI helyen elsőrendű ebéd és vacsora ellátást kaphat 8-10 fiatalember. Cim Wallingernél Aradon. 13322

JOBBA házból való diákok ellátására felvétetnek közel az iskolához. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5104

Bánatban mindennemű árut, terményt évtizedek óta gyorsan **elhelyez** SCHATTELES ÜGYNÖKSÉG, LUOS. 5111

Apróhirdetések folytatása a 11-ik oldalon.

Cipő ujdonságok az őszi szezonra megérkeztek Apponyi Testvéreknel, Arad: